

«КИМ ВАТАНГА СОДИҚ БЎЛСА, МЕНДИРМАН ЎША!»

www.mv-vatanparvar.uz

vatanparvar09@mail.ru

VATAN – MUQADDAS, UNI HIMOYA QILISH SHARAFLI BURCHDIR!

VATANPARVAR

Сайтимизга ўтиш
учун QR-кодини
сканер қилинг.

2021 йил 22 январь, №3 (2910)

лейтенант Ориф МАМИЖОНОВ суратга олган

АСКАРЛАРНИ ДЎСЛАШТИРГАН МУСОБАҚА

«МЕН БАХШИ
БЎЛАЙКАНИМ!»

5

АСКАРЛАРНИ
ДЎСЛАШТИРГАН
МУСОБАҚА

8

«ЮР, ТОҒЛАРГА
КЕТАМИЗ»

● Ўзбек олимлари биологик фаол қўшимча яратди. Ёввойи ҳолда ўсувчи ўсимлик хом ашёсидан яллиғланишга қарши ва кучли таъсирга эга, ўткир гепатит хасталигини даволаш, қондаги қанд даражасини тушириш, саратон хасталигидаги безлар ривожланишининг олдини олиш, гижжа паразитларини организмдан тозалаш хусусиятларига эга бўлган «Ас-фервон» субстанцияси ишлаб чиқарилди.

● БААнинг «Masdar» компанияси Навоий вилояти Кармана туманида қуёш фотоэлектр станциясининг қурилишига киришди.

Қуввати 100 МВт бўлган ФЭС қурилиши лойиҳаси давлат-хусусий шериклиги асосида амалга оширилмоқда. Мазкур электр станциясининг ишга туширилиши жорий йилнинг октябрь ойига режалаштирилган. У қайта тикланадиган энергия манбалари (ҚТЭМ) асосида фаолият юритувчи саноат миқёсидаги илк генерация қилинадиган электр станцияси бўлади.

ЎЗА материаллари асосида тайёрланди.

O'ZBEKISTON

HAFTA ICHIDA

ОТИШ ТАЙЁРГАРЛИГИ
ТИЗИМИДА ЗАМОНАВИЙЛИК

11

МАНГУ САФГА
КИРИТИЛГАН
КУРСАНТЛАР

21

«КИЧКИНА ДЕМАНГ
БИЗНИ...»

Мудофаа вазирлиги тизимига оид сўнгги янгиликлар
билан қуйидаги манзиллар орқали танишинг:

t.me/mv_vatanparvar_uz
t.me/mudofaa_press

facebook.com/UzArmiya

instagram.com/uzbekistanarmy

Шавкат Мирзиёев: Жамият ҳаётининг танаси иқтисодиёт бўлса, унинг жони ва руҳи маънавиятдир

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 19 январь куни маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш, бу борада давлат ва жамоат ташкилотларининг ҳамкорлигини кучайтириш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Жаҳон тарихига назар солсак, ҳар бир халқ аввало маънавий бирлашуви, миллий ғояси билан юксалган. Бугун янги ҳаёт куриш, ривожланган давлатлар қаторига чиқиш йўлидан бораётган мамлакатимизда ҳам миллий ғоя масаласи жуда муҳим аҳамиятга эга.

Сўнгги йилларда бу борада қатор қарорлар қабул қилинди. Республика маънавият ва маърифат кенгаши раиси Президент экани белгилаб қўйилди. Кенгашнинг ҳудудий бўлимларига масъуллик ҳокимлар зиммасига юклатилди. Бу ўзгариш маънавий-маърифий ишларни давлатимиз сиёсатида янада юксак ўринга кўтарди.

– Агар жамият ҳаётининг танаси иқтисодиёт бўлса, унинг жони ва руҳи маънавиятдир, – деди Шавкат Мирзиёев йиғилишда. – Биз янги Ўзбекистонни барпо этишга қарор қилган эканмиз, иккита мустаҳкам устунга таянамиз. Биринчиси – бозор тамойилларига асосланган кучли иқтисодиёт. Иккинчиси – аждодларимизнинг бой мероси ва миллий қадриятларга асосланган кучли маънавият.

Яқинда бўлиб ўтган йирик тадбирлар – давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга Мурожаатномаси, Ўзбекистон ёшларининг биринчи форуми ҳамда Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида маънавият йўналишидаги долзарб вазифалар белгилаб берилди. Чунки бу борада ечимини кутиб турган, ўзгаришлар шамоли кириб бормаган масалалар кўп. Миллий ғоянинг моҳиятини тўлиқ англаб етмаган, эски мафкурани тасаввур қилиб, бунга юзаки қарайдиганлар ҳам йўқ эмас. Шу боис Президент мамлакатимиз мафкурасининг асосий ғоясини таъкидлаб ўтди.

– Биз яратаятган янги Ўзбекистоннинг мафкураси эзгулик, одамийлик, гуманизм ғояси бўлади. Биз мафкура деганда, аввало, фикр тарбиясини, миллий ва умуминсоний қадриятлар тарбиясини тушунамиз. Улар халқимизнинг неча минг йиллик ҳаётий тушунча ва қадриятларига асосланган, – деди давлатимиз раҳбари.

Маълумки, бугун дунёда кескин кураш ва рақобат ҳукм сурмоқда, манфаатлар тўқнашуви кучаймоқда. Глобаллашув жараёнлари инсоният учун беқиёс янги имкониятлар билан бирга қўтилмаган муаммоларни ҳам келтириб чиқармоқда. Миллий ўзлик ва маънавий қадриятларга қарши таҳдид ва хатарлар тобора ортмоқда. Фақат ўзини ўйлаш, меҳнатга, оилага енгил қараш, истеъмомчилик кайфияти турли йўللار билан одамлар, айниқса, ёшлар онгига устмонлик билан сингдириляпти.

Терроризм, экстремизм, транс-миллий ва кибер-жиноятчилик, одам савдоси, наркотрафик каби таҳдидлар хавфи ошиб бормоқда. Баъзи ҳудудларда атайин беқарорлик юзага келтирилиб, норозилик кайфияти авж олдирилмоқда.

Бундай таҳликали вазиятда ҳушёр ва огоҳ бўлиб, халқимизнинг тинчлиги, мамлакатимиз манфаатларини ўйлаб яшаш зарур.

Давлатимиз раҳбари лоқайдлик ва бепарволик энг катта хавф эканини, бугун учраётган ижтимоий муаммоларни камайтириш учун нурунийлар тарбияси, жамоатчилик назорати етишмаётганини таъкидлади.

Йиғилишда қайд этилганидек, ижтимоий-маънавий муҳитни илмий асосда таҳлил қилишни даврнинг ўзи талаб этмоқда. Жамиятимизда маънавий-маърифий ишлар шундай асосда йўлга қўйилмагани учун ҳам қўтилган натижани бермаяпти.

Шунинг учун Республика Маънавият ва маърифат маркази ишини танқидий ўрганиб чиқиб, фаолиятини тубдан такомиллаштириш зарурлиги айтилди.

Президентимиз ушбу марказнинг «Маънавият тарғиботчиси» ўқув муассасаси негизига Ижтимоий-маънавий тадқиқотлар институтини ташкил этиш таклифини билдирди.

Йиғилишда маънавий-маърифий ишларни сифат ва мазмун жиҳатидан янги босқичга кўтариш чора-тадбирлари белгиланди.

Маълумки, ҳозирги пайтда маънавият тарғиботи билан ўнлаб ташкилотлар шуғулланади. Лекин уларнинг фаолияти аниқ мувофиқлаштирилмаётгани, ягона тизимга бирлашмагани сабабли бир-бирини такрорлаш ҳолатлари кузатилмоқда.

Бундан буён Республика Маънавият ва маърифат маркази барча ҳудудий кенгашларнинг, вазирлик, идора ва ташкилотларнинг маънавий-маърифий фаолиятини мувофиқлаштириб бориши белгиланди.

Марказ ва унинг тизимидаги ташкилотларнинг моддий-техник таъминоти кескин кучайтирилади. Унинг фаолияти илмий тадқиқот ва

тарғибот-ташвиқот йўналишларида қайта ташкил қилинади.

Тарбияда танаффус бўлмади, дейди халқимиз. Лекин маънавий-маърифий ишлардаги узвийлик ҳозирча бундай эмас. Бу борада боғча, мактаб, олий таълим, маҳалла – ҳар бири алоҳида иш олиб борапти.

Шу боис маънавий-маърифий ишларнинг ягона тизимини яратиш, хусусан, ўғил-қизларни болалигиданоқ билимли ва фазилатли этиб тарбиялаш, бунинг учун мактабгача таълим ташкилотларига методик ёрдам кўрсатиш муҳимлиги таъкидланди.

Шунингдек, мактаблар, ўрта махсус ва олий таълим даргоҳларида маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш бўйича кўрсатмалар берилди. Барча олийгоҳ ва уларнинг филиалларида мавжуд штат бирликлари доирасида ёшлар масалалари ва маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор лавозими жорий этилиши айтилди.

Маҳаллаларда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди. «Бир зиёли – бир маҳаллага маънавий ҳомий» тамойили асосида ҳар бир маҳаллага профессор-ўқитувчи ва таниқли зиёлилар бириктирилиши маълум қилинди. Шунингдек, Тошкент шаҳар нурунийларининг тарбияси оғир, ишсиз ёшларга кўмаклашиш бўйича ташаббуси қўллаб-қувватланди.

Ҳудудлар марказида намунавий лойиҳа асосида маънавият ва маърифат масканларини барпо этиш, маҳаллий бюджетлар ҳисобидан соҳага қўшимча штатлар ажратиш бўйича кўрсатма берилди.

Тошкент шаҳридаги «Ғалаба боғи» мажмуасини халқимиз, айниқса, ёшлар учун ҳарбий тарих ва аждодларимиз қаҳрамонлигини ўрганиш бўйича илмий марказга айлантириш таклифи билдирилди.

Ёшларни ватанпарварлик, миллий ифтихор руҳида тарбиялаш, бунинг учун тарихни яхши ўргатиш, бу йўналишдаги илмий тадқиқотларни кенгайтириш муҳимлиги таъкидланди.

– Миллий тарихни миллий руҳ билан яратиш керак. Акс ҳолда, унинг тарбиявий таъсири бўлмади. Биз ёшларимизни тарихдан сабоқ олиш, хулоса чиқаришга ўргатишимиз, уларни тарих илми, тарихий тафаккур билан қуроллантиришимиз зарур, – деди Шавкат Мирзиёев.

Мутасаддиларга Ўзбекистонда тарих фанини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Ўзбек тилининг давлат тили мақоми кучайтириш, юртимизда ва хорижда уни ўрганиш бўйича замо-

навий технологияларни жорий этиш юзасидан кўрсатма берилди.

Бугун ҳаёт янгиға фикрлаш ва ишлаш, миллий «ақл марказлари»мизни шакллантиришни талаб этмоқда. Афсуски, атрофимиздаги барча сиёсий-ижтимоий жараёнларни чуқур тушуниб, таъсирчан тилда етказиб берадиган таҳлилчи ва экспертларимиз жуда кам. Бундай вазиятда жамиятимизни маънавий таҳдидлардан ҳимоя қилиш борасидаги илмий-амалий тадқиқотларни тубдан қайта кўриб чиқиш зарур. Шу маънода, Маънавият ва маърифат, «Тараққиёт стратегияси», Ислом цивилизацияси марказлари, ижтимоий-гуманитар йўналишдаги тадқиқот институтлари ҳақиқий «ақл марказлари»га айланиши кераклиги таъкидланди.

Миллий ғоя тарғиботи, маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш, жамиятда адабиёт ва китобхонликни янада ривожлантириш мақсадида «Ижод» жамоат фонди негизига Маънавият ва ижодни қўллаб-қувватлаш фонди ташкил этилиши қайд этилди.

Бу жамғармага 120 миллиард сўм ажратилиб, маънавий-маърифий тарбия ва тарғибот-ташвиқот ишларини самарали амалга ошириш, миллий адабиётимизни ривожлантириш учун сарфланади. Бу маблағнинг 90 миллиард сўми ҳудудларда маънавий-маърифий соҳаларни ривожлантиришга, 20 миллиард сўми Ёзувчилар уюшмаси фаолиятини қўллаб-қувватлашга, 10 миллиард сўми мамлакат миқёсида маънавий-маърифий ишларни самарали ташкил қилишга йўналтирилади.

Шу йилдан бошлаб, маънавият ва маърифат соҳаси ихтисосликларини фанлар классификаторига киритиш, бу йўналиш бўйича етук кадрлар тайёрлаш бўйича топшириқлар берилди.

Китобхонлик маданиятини кенгайтириш, кино санъатини изчил ривожлантириш, барча телеканаллар қошидаги бадий кенгашлар фаолиятини танқидий таҳлил қилиб, теледастурларнинг савиясини ошириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди.

– Агар кимдир, маънавият масаласи – бу фақат Маънавият маркази ёки тегишли вазирлик ва идораларнинг иши, деб ўйласа, хато қилади. Буларнинг барчаси олдимизда турган энг асосий, энг муҳим вазифалардан биридир, – деди Президент.

Видеоселектор йиғилишида муҳокама қилинган масалалар бўйича соҳа мутасаддилари, ўқитувчи ва профессорлар, вазирлар, вилоят ҳокимлари фикр билдирди.

ЎЗА

ЖАРАЁН

Мудофаа вазирлиги марказий аппаратида Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси таҳлил ва талқинига бағишланган барча ҳарбий округ, ҳарбий қисм ва муассасаларни қамраб олган видеоконференция тарзидаги тадбир ўтказилди.

Унда Тошкент давлат юридик университети профессори Ҳайдарали Муҳамедов ўз маърузаси билан иштирок этиб, Мурожаатномада тилга олинган ҳар бир долзарб мавзу юзасидан шарҳ ва фикр-му-

КЕНГ КЎЛАМЛИ МУЛОҚОТ

лоҳазаларини билдириб ўтди. Мурожаатнома асосида жорий йилга белгиланган режа ва вазифаларга ҳам батафсил тўхталди.

Ватан ҳимоячилари маъруза сўнгидаги савол-жавоблар давомида ўзларининг юртимизда олиб борилаётган кенг кўламли ислохотларга нақадар дахлдорлик ҳисси билан яшаётганликларини намоён қилдилар. Барча жабҳаларда эришилаётган ютуқлар замирида осойишталик ётиши ҳеч кимга сир эмас. Буни ҳис қилиб фаолият юритаётган осойишталик ва озодлик посбонлари эса бир дам бўлсин ўзларини юрт тақдирдан айро кўрмайдилар.

Абдулла ЎКТАМҚУЛОВ

ХАРБИЙ ЛИБОСДАГИ МАЪНАВИЯТ

Бош муҳаррирнинг чорлови билан хонага кирсам, ичкаридаги ҳамроҳ таниш киши. «Ие, ие» бўлиб кўришдик. Тасодифий учрашув боисми ё бошқа сабабми, ишқилиб бу девкелбат аканинг исми ҳа деганда ёдга келавермади. Доим шошилинича топилмаган «лаббай» бу сафар ҳам мақол маъносини бойитди. Ўзи бир даврада суҳбатдош бўлганимизга бор-йўғи икки кун бўлган эди.

Таниш эканлигимизни пайқаган муҳаррир:

– Ана, ортиқча таништирувга хожат йўқ. Бу йигит ҳақида газетага мақола тайёрлаш керак, – деди-да, бизни холи қолдирди. Мен эса Салим ака ҳақида ўша кунги гурунг пайтиданоқ ўзидан эшитган воқеалар асосида улбул нарсани хотирага муҳрлаб бошлагандим.

«Фориш» тоғ полигонига туташиб кетган Марказий ҳарбий округга қарашли ҳарбий қисм ётоқхонасидамиз. Оппоқ қорга беланган мағрур тоғлар бағридаги бу ҳарбий қисмга пухтароқ кишини ҳам бошлаб келиб, «мана шу санаторияда бир ҳафта дам оласиз», десангиз, ҳеч бир шубҳага борма, чиппа-чин ишонади. Боиси, бу ердаги шарт-шароит гапдон муҳбирлар таърифида учрайдиган барча сифат белгиларига тўлиқ жавоб беради.

Бутун ҳарбий қисм жамоаси ва турли ҳудудлардан келган меҳмонлар эртанги ташриф тадоригида. Кимдир дазмолланган кийимидан кўнгли тўлмай яна дазмолхона томон йўл олган, кимдир эрталабки эҳтимолий тикилинчдан хавфсираб (албатта, бундай бўлмайди, чунки бу армия, унда ҳамма нарса миллиметригача ўлчаниб, ҳисоби олинад) соқол қиртичлашга киришган. Биз эса ўзимизга ажратилган хонада уйқуси қочган хизматдошлар жам бўлиб, гурунгни босиб ўтирибмиз. Шу пайт мезбон ака кириб келди-да:

– Юринг, бир жойга борамиз, – деб қолди.

«Бир жой» биздан икки эшик наридаги қўшни хона экан. Кириб саломлашдик. Жуда қисқа таништирувдан сўнг мезбон хона соҳибларига юзланиб, «кечагидек бир терма эштайлик», деб қолди. Сездимки, булар ҳарбий бахшилар эди. Хонадаги тор ва дўмбиралар ҳам шундан далолат бериб турибди.

Таклиф қорачадан келган девкелбат бахши томонидан қаноатлантирилди. У торини қўлига олди-да, жўшиб кетди:

*Ээээээ,
бахши дегани ғайир бўлади,
Сўзга чечан, шоир бўлади.
Шу даврада жўшайин,
Сўзни сўзга қўшайин.
Гўзал юртим шаънига
Бир-икки оғиз терма қўшайин.
Эээээ ҳай ёр-еёе!!!*

Бахши шу кетгунча «Қаландар бўлганим бўлган»га етиб бориб, тин олгандек бўлди. Кейин бироз суҳбатлашиб ўтирдик. Контракт бўйича ҳарбий хизматчи, оддий аскар Салим Тўқсонов асли Навоий вилоятининг Қизилтепа туманидан экан. Ҳа, тўғри ўқингиз, Навоийдан! Тўғриси, мен ҳеч Навоийдан бахши чиққанини эслолмадим. Таажжубимизни пайқади шекилли, Салим ака гурунгни улаб кетди.

– Бир кеч туш кўрдим. Тушимда бир киши билан учрашибман. У кишини Абдурашид бахши деркан. У менга: «Бахшимисан?» деди. Мен: «Йў-йў-йў» деб жавоб берсам, у киши: «Сен бахшимсан!» дейди. Ҳалати бўлиб, уйғониб кетдим. Умримда қўшиқ, терма айтган одам эмасдим. Фақат давраларда шеър айтишни яхши

кўрганим рост. Бироз вақт ўтгач, туш эсимдан чиқди.

Тоғдаги ўқув машғулотидамиз. Бир пайт командиримиз ҳарбий қисмдан алоқага сўрашаётганини айтди. Батальон командиримиз бахшичилик бўйича мусобақа бўлишини ва унда айнан мен иштирок этишим кераклигини айтиб қолса денг! Лоп этиб, туш эсимга келди. Ё, қудратингдан! Бир боғлиқлик бор-ов...

Тоғдан тушиб келдим. Суриштириб-суриштириб, ўзимга энг яқин бахшини топдим ва тўғри уйига бордим. Тушни айтдим, хушни айтдим, мақсадни етказдим. «Қани, камандир, битта терма айтинг-чи», деб қолди бахши. «Билмайман», дедим, қўлимга қоғозда терма тутди, айтиш усулини ўргатди. Борса борсин, деб термани айтиб кетсам, «Сиз бахшисиз-ку, нега алдайсиз, камандир?» деб бахши хафа бўлиб қолса. Демак, мен бахши бўлайканим, дедим шунда.

Машқ мусобақага қадар ҳар куни оби-тобида бўлиб турди. Энди ўзимни анча эркин тутадиган бўлиб қолгандим. Терма ичидаги сўзлар, иборалар эсимдан чиқиб қолса, қофияга мослаб ўзим ҳам тўқиб кетаверадиган бўлдим. Устоз бахши янги-янги термалар, дostonлар ўргатишдан чарчамасди.

Кутилган кун келди. Ўша бахшилар мусобақасининг округ миқёсида 3-ўринга лойиқ кўрилди. Бу шу кунгача қурол кўтариб жанговар сафларда юрган, англамсиз бир туш сабаб давра тўлдириб «ҳай ёраа!», деб турган аскар учун катта ва кутилмаган натижа эди. Мен бахши бўлайканим!

Шу орада тушимга кирган бахши аслида ҳам борми-йўқми, деган савол тинчлик бермай қўйди. Дарвоқе, шу пайтгача нега ёдимга тушмади-я, бу? Суриштирсам, Абдурашид дегич бахши қашқадарёлик бўлиб, афсуски, омонатини топширган экан. Қабрларини зиёрат қилдим. Дуоли армон бўлди. Сўнг дуонинг зўрини Ўзбекистон халқ бахшиси Абдуназар Поёновдан олдим.

Ўтган йили куч тузилмалари ўртасида бахшичилик биринчилиги ўтказилди. Роса қизғин бўлди ўзиям. Ҳамма нимага қодирлигини ҳакамлар ва иштирокчилар олдида чиқиб кўрсатди. Фақат натижаларни эълон қилиш қолган. Анъанага кўра, ўринлар қуйидан юқорига қараб айтиб келиняпти. Уч ўтди – мен йўқ, икки ўтди – яна йўқман. Салим, пишдинг, деб турсам, эълончи ҳакам «навоийлик бахши...» деб гап бошлаб қолувди, қолган гапни эшитмадим, эшитсам ҳам қулоғимга кирмади. Кўзимдан жарақ-жарақ этиб, сув чиқиб кетди. Сўзни Абдуназар бахши олиб, мени мақтагани ва оқ йўл тилагани эсимда қолди, холос.

Суҳбатимиз қизигандан-қизиб, вақт алламаҳал бўлганини сезмай қолибмиз. Тагин орада дўмбира чертганлар, чанқовуз чалганлар бўлди. Улар ҳам Салим аканинг қуролдошлари. Энди ухлаб дам олиш керак. Эртага муҳим кун!

Олий Бош Қўмондон билан учрашув юқори кайфиятда бўлиб ўтди. Контракт бўйича ҳарбий хизматчи, оддий аскар Салим Тўқсонов давлат раҳбарига баланд пардада бахшичилик намуналаридан ижро этиб берди. Президент: «Ҳар бир аскарим худди сиздек бўлиши керак!» деганида қаҳрамонимиз кўнглидан нелар ўтган, буни энди ўзиям тасвирлаб беролмади. Нуқул «Ээ, зўр бўлди-е!» дейди. Албатта, зўр бўлади-да, Салим ака, кимсан Олий Бош Қўмондон ҳамма аскарига сизни намуна қилиб турса. Майли, кўнглингиздан ўтган туйғулар тезроқ куй бўлсин, оҳанг бўлсин. Биргалашиб тинглайлик, сел бўлайлик...

**Лейтенант
Исломжон ҚЎЧҚОРОВ,
«Vatanparvar»**

Элчилик. Бу сўз ҳар қандай кишини ҳушёр торттиради. Тўй-маъракага қатнашмасанг, уят бўлади. Ундай қилмасанг бўлмайди, бундай юрмасанг, иложи йўқ. Аммо ҳарбий хизматчилар буларнинг аксариятига улгурмайди. Муҳими, эл ҳам уларни тушунади. Ҳа, Ватан ҳимоячилари умрини ўз севган касбига бағишлайди. Боз устига, хизмат мобайнида турли танлов ва мусобақаларга қатнашиб, маҳорат ва кўникмаларини ошириб боради. Аслида уларнинг ҳар бирининг қўлини сиқиб қутласак, қанча қўллаб-қувватласак, арзийди. Ушбу мақоламизда эса «Энг илғор жанговар взвод» танлови ҳақида сўз юритамиз.

АМАЛИЙ СИНОВЛАРГА БОЙ ЖАРАЁН

Мудофаа вазирлиги қўшинларида «Мен ғолиб!» шиори остида ўтказилган соғлом рақобат муҳитидаги танловда иштирокчиларнинг ғалабага бўлган интилишлари ҳар бир шартнинг қизгин ҳамда қизиқарли ўтишига сабаб бўлди. Сафдошларидан қолишмасликка интилаётган командирларнинг услубий тайёргарлиги ошиши баробарида жанговар шайлик ва тайёргарлик даражаси янги поғонага кўтариларди. Фурсатдан унумли фойдаланган иштирокчилар яқинда ишлаб чиқилган машқ ва меъёрларни амалий жиҳатдан синовдан ўтказдилар.

Шу зайдан жанговар взводларнинг муҳим вазифалар ва махсус тадбирларни бажариш чоғида доимий шайлик, ўзаро уйғунликдаги ҳаракатлари такомиллашиб борарди. Мусобақани кузатар экансиз, бу каби танловлар ҳарбий хизмат нуфузини, бўлинмаларда ҳарбий анъаналарни, Ватанга, ўз касбига бўлган меҳр ва садоқат ҳиссини, армиянинг профессионаллигини янада оширишга хизмат қилишига яна бир бор амин бўласиз.

Взводлар «Йиғин» сигнали орқали юқори жанговар шайликка келтирилди. Суткалик наряд ва шахсий таркибнинг жанговар ҳисобга кўра, ҳаракатлари балл

тизимда баҳоланди. Командирларнинг юқори жанговар шайлик даражасида бўлинмани бошқариш маҳорати, маршни ташкиллаштиришдаги иш тартиби ҳамда жанговар ҳужжатларни расмийлаштириш борасидаги қобилияти текширилиб, командирнинг қарори ва бўлинмага жанговар вазифа бериш тартиби тингланди.

Узоқ масофага марш давомида «Колоннага ҳужум», «Заҳарли ҳудуддан ўтиш», «Ҳаводан ҳужум» каби турли тактик киритмалар орқали реал жанг шароитларига яқин ҳолатларда взводларнинг

ҳаракатлари амалда бажарилди. Шу каби мезон талаблари орқали командирларнинг тезкор ва ностандарт қарорларни қабул қилиш, ўқув-жанговар вазиятларда бўлинмаларни бошқариш бўйича маҳоратлари ошди, взводлар жипслиги янада мустаҳкамланишига омил бўлди.

«Мен яшамаяпман, нафас оляпман, холос», деганди бир дўстимиз. Унинг ўтказаётган умридан кўнгли тўлмаётган бўлса, не ажаб. Шу маънода, шунчаки ҳарбий хизматни ўташ эмас, уни профессионал даражага

чиқариш, ибрат бўлгулик ўтказишга бел боғлаганлар бисёр. Улар бўлинмаларда соғлом рақобат ва мусобақа муҳитида «Взводим – менинг фахрим» ғояси остида ҳаракатланмоқдалар.

– Биринчи маротаба ўтказилган ушбу мусобақага тайёргарлик жуда қизгин ва кенг кўламда ўтказилди. Кечалари ҳам баъзида қолиб кетардик. Чунки мусобақада иштирокчиларнинг нафақат жисмоний ва жанговар, балки маънавий-маърифий тайёргарлиги, қурол-аслаҳа ва ҳарбий техникалардан хабардор-

лик даражаси ҳам баҳоланар эди, – дейди Шарқий ҳарбий округда жойлашган ҳарбий қисмлардан бирининг взвод командири капитан Қуатбай Аюезбаев.

Танлов якунида ҳайъат томонидан иштирокчи взводларнинг барча натижалари умумлаштирилиб, «Энг илғор жанговар взвод» аниқланди. Унга кўра, доимий шайликдаги бригадалар ва алоҳида батальонларнинг взводлари ўртасида Шарқий ҳарбий округ ҳудудидаги ҳарбий қисм (взвод командири капитан Қ. Аюезбаев), Махсус операция кучлари ва разведка бўлинмалари ўртасида Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округга қарашли ҳарбий қисм взводи (взвод командири майор У. Ҳамроев) «Энг илғор жанговар взвод» деб топилди.

Ғолиб жамоалар «Энг илғор жанговар взвод» кубоги, диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди. Шунингдек, фаол иштирокчиларга «Жанговар тайёргарлик аълочилиги» кўкрак нишони, мудофаа вазирининг «Эсдалик нишони», қўл соати ҳамда пул мукофотлари топширилди.

**Катта лейтенант
Азиз НОРҚУЛОВ,
«Vatanparvar»**

Муаллиф суратга олган

«МЕН ҒОЛИБ!»

Мудофаа вазирлиги қўшилма ва ҳарбий қисмларида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган аскарлар ўртасида «Энг илғор мутахассис» танловининг якуний босқичи қизғин ва мурасасиз тарзда ўтмоқда.

АСКАРЛАРНИ ДЎСТЛАШТИРГАН МУСОБАҚА

гитлик бурчини ўтаётган оддий аскар Умрбек Тўрақулов. – Ушбу мусобақа шартларини муваффақиятли бажариб, юқори балл тўпладим. Албатта, пухта тайёргарлик ва метин ирода синов жараёнида ўз самарасини берди. Адолатли ва шаффоф тарзда ўтган беллашувда турли ҳудудларда хизмат қилаётган тенгдошларимиз билан рақобатга киришиш асносида бир-биримиз билан фикр алмашдик, чин маънода дўстлашиб олдик.

Мусобақанинг якуний натижалари ҳақида газетамизнинг навбатдаги сонларида маълумот берамиз.

Дилшод РЎЗИҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти, «Чирчиқ» умумқўшин дала-ўқув майдони ҳамда Марказий ҳарбий округга қарашли «Сазаган» полигони мезбонлик қилаётган мусобақада иштирокчилар «Энг илғор мерган», «Энг илғор пулемётчи», «Энг илғор гранатомётчи», «Энг илғор алоқачи», «Энг илғор тўп ҳисоби», «Энг илғор миномёт ҳисоби», «Энг илғор нишонга олувчи», «Энг илғор механик-ҳайдовчи», «Энг илғор сапёр», «Энг илғор муҳандислик разведка дозори», «Энг илғор АГС ва СПГ-9 ҳисоби», «Энг илғор КЗРК мутахассиси», «Энг илғор ЗУ-23-2 ҳисоби», «Энг илғор радиацион, кимёвий, биологик муҳофаза мутахассиси», «Энг илғор радиацион, кимёвий, биологик муҳофаза ҳисоби» сингари йўналишларда ўзаро беллашмоқда.

Дастлаб юрт посбонлари жисмоний тайёргарлик, хусусан, турникда тортилиш, 100 ва 3 000 метрга югуриш меъёрларини бажарди. Шунингдек, улар назарий саволларни ўз ичига олган тест синовлари, отиш тайёргарлиги бўйича назорат ва жанговар машиналарни ҳайдаш машқлари бўйича билим ва маҳоратини намойиш этди. Муддатли ҳарбий хиз-

матда ҳар томонлама тобланаётган ўғлонлар тегишли мутахассисликлар бўйича оммавий қирғин қуролларидан ҳимояланиш ҳамда техник тайёргарлик меъёрларини аъло даражада бажаришди. Ҳар бир мусобақа олдидан машғулот раҳбарлари томонидан аскарларга зарур йўриқнома ва хавфсизлик қоидалари алоҳида эслатиб ўтилди.

Танк ҳайдаш майдонида «Энг илғор механик-ҳайдовчи» мутахассислиги бўйича синов машқларини кузатамиз. Машқ шартига кўра, иштирокчилар жанговар ва махсус машиналарни мураккаб шароит, катта тезлик ва қисқа фурсатда бошқариб, чекланган йўлак ва тўсиқлардан тўғри ўтиб келиши керак.

– Бунинг учун аскардан ҳаракатланиш қийин бўлган тўсиқлардан ўтиш қоидалари, техникасига доир назарий билим, амалий кўникмалар, қатъият ва жасурлик талаб этилади, – дейди Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округга қарашли ҳарбий қисмда йи-

ИСЛОХОТЛАР САМАРАСИ

МАЪНАВИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ

ЙЎЛИДА

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 29 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан Нукус гарнизонидаги Маънавият ва маърифат маркази биноси капитал таъмирдан чиқарилиб, фойдаланишга топширилди.

Шу муносабат билан ўтказилган тантананада Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси Мурат Камалов ҳамда Вазирлар Кенгаши раиси Кахрамон Сариев, Шимоли-ғарбий ҳарбий округ қўшинлари қўмондони полковник Фарҳоджон Шерматов, Қуролли Кучлар фахрийлари, кенг жамоатчилик ва ҳарбий хизматчилар иштирок этди.

Тадбирда сўзга чиққанлар муҳташам кўриниш касб этган ушбу маскан эндиликда ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари, шунингдек, аҳолининг маънавиятини, маърифатини юксалтириб, маданий ишларни юқори даражада ташкил этишга хизмат қилишига ишонч билдирди.

Тантанадан сўнг меҳмонлар янгиланган Маънавият ва маърифат маркази биноси бўйлаб саёҳат қилди.

Яқинда амалга оширилган капитал таъмир ва реконструкция ишлари ушбу бинога «иккинчи ҳаёт» бағишлади, у замонавий ва шинам кўриниш, кўркем қиёфа касб этди.

Бино ташқи фасадининг тўртдан уч қисмининг юзасига ишлов берилиб, миллий дизайн асосида безатилди. Марказ биринчи қаватининг фойесига деворнинг 2x15 м ҳажмига моҳир ҳайкалтарош Казакбай Хожамуратов томонидан ишланган «Карвон йўлларида туташ саҳро» номли барельеф жойлаштирилган бўлиб, ушбу санъат асари Қорақалпоғистон халқининг бой тарихи, маданияти ва санъати, ўзига хос ва бетакрор табиати, ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини ўзида акс эттиради.

Таъмирлаш ишлари натижасида 600 ўринга мўлжалланган концертлар залида саҳна, ўриндиқлар ҳамда ерда ва девор-

лардаги қопламалар тўлалигича янгиланди. Саҳна ичкарасига ўрнатилган 9x5 м ҳажмдаги LED-панелли экран, турли рангларда мавжланадиган саҳна ёритиш чироқлари, қорақалпоқ халқ миллий нақшлари билан безак берилган саҳна ва томошалар зали эндиликда ҳар қандай тадбирни сифатли ўтказиш, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари мазмунли дам олишини таъминлаш учун қулайлик яратади. Зал-

Маънавият ва маърифат марказида яратилган яна бир объект алоҳида диққатга сазовор. Бу «Округ тарих музейи»дир. 1,5 минг экспонатдан иборат бўлган музей экспозициясидан Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти тарихи, урф-одат ва анъаналари, ҳудудий бўлиниши, табиий бойликлари, миллий либослари, қадимий осори атиқалар билан бирга, Иккинчи жаҳон уруши қаҳрамонлари, халқнинг урушга қўшган ҳиссаси, ўқ-дори намуналари, уруш йилларида фойдаланилган ҳарбий аслаҳалар, ҳарбий хизматчиларнинг республика ва халқаро аренада қўлга киритган ютуқлари, шунингдек, 1999 йил ташкил этилган Шимоли-ғарбий ҳарбий округга шу давр ичида раҳбарлик қилган қўмондонлар ҳақидаги маълумотлар ўрин олган. Электрон инфокиосklar орқали Иккинчи жаҳон урушида юртдошларимиз қўшган ҳиссаси акс этган видеолар билан ҳам танишиш мумкин. Замонавий дизайн ва ўзгача дид билан яратилган бу

нинг тепа қисми марказида жойлашган ва қорақалпоқ ўтовларининг энг асосий элементи бўлган «Шаңарақ» («оила» маъносини англатувчи миллий рамз) қорақалпоқ диёрида хизмат қилаётган ҳарбий хизматчиларнинг жипслик ва бирдамликда яшаётганини англатади.

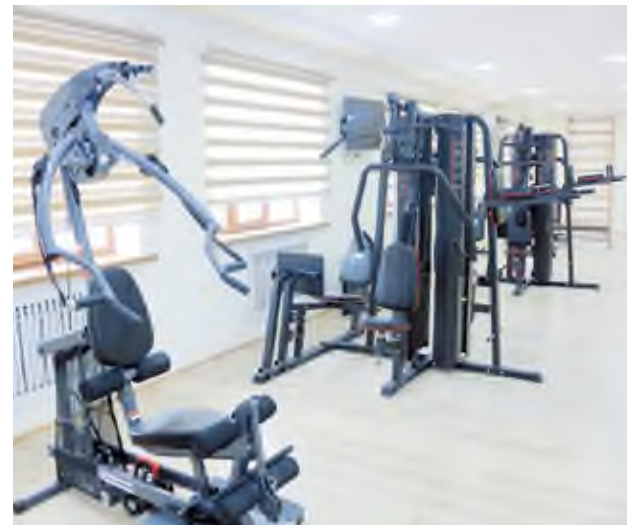
музей Қуролли Кучларимиз тарихининг янги саҳифаларидан жой олиши шубҳасиз.

Президентимизнинг ёшларга бўлган эътиборни янада кучайтириш, уларни маданият, санъат, жисмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш, ахборот технологияларидан фойдаланиш кўникмаларини шакллантириш, китобхонликни тарғиб қилиш, хотин-қизлар бандлигини ошириш масалаларига оид илгари сурган бешта муҳим ташаббус ижросини таъминлаш мақсадида Маънавият ва маърифат марказининг иккинчи қаватида ҳарбий хизматчиларнинг фарзандлари учун инглиз ва рус тиллари, математика, ментал арифметика, компьютер саводхонлиги,

Тўғарак аъзолари ва спорт заллари қатнашувчилари эҳтиёжи учун марказда замонавий жиҳозларга эга бўлган 9 та санитар тизим ва 3 та душ хонаси мавжуд.

Мудофаа вазирлиги қўшинлари билан реал вақт мезонида видеоселектор тарзида мажлис ва йиғилишларни, халқаро тоифадаги учрашув ва давра суҳбатларини видеоконференц-алоқа тизими ёрдамида ўтказиш имконига эга бўлган 70 ўринли катта ҳамда 30 ўринли кичик мажлислар зали округ қўшинларининг бошқарув тизимини янги босқичга кўтаришда қўшимча имкон яратади.

Ҳарбий округ қўшинларида рўй бераётган энг сўнгги янгиликларни тезкорлик билан

шахмат-шашка, рақс ва бадий гимнастика тўғараклари йўлга қўйилмоқда. Тўғараклар учун ажратилган хона ва заллар энг сўнгги услубда жиҳозланди. Замонавий тренажёр ва спорт анжонлари билан бутланган фитнес ҳамда тренажёр зали барпо этилди.

телерадиоканаллар, интернет ва босма нашрлар, ижтимоий тармоқ ва мессенжерлар орқали кенг ёритиш, оммавий ахборот воситалари билан узвий ҳамкорликни ушлаб туришга хизмат кўрсатаётган округ матбуот хизмати учун ҳам мазкур мажмуада алоҳида жой ажратилган. Таъмирлаш ишлари нати-

жасида ҳарбий округнинг блиц-интервью, монтаж хонаси, лавҳа ва хабарларни тайёрлаш ва узатиш ҳамда овоз ёзиш имконига эга бўлган янги медиа студияси барпо этилди.

Маънавият ва маърифат марказига ташриф буюрганларни, санъат аҳли ва ижодкорларни кутиб олишга хизмат қилувчи 3 та меҳмонларни кутиш зали ҳамда эркаклар ва аёлларга хизмат кўрсатувчи гўзаллик салонлари ҳам мавжуд.

Албатта, бундай ўзгаришлар, янгиланишлар ҳарбий хизматчиларни янада руҳлантириб, янги зафарларга ундаши шубҳасиздир.

Майор Тимур НАРЗИЕВ,
Шимоли-ғарбий ҳарбий округ
матбуот хизмати бошлиғи

Мамлакатимизнинг Бойсун деб аталган бир жаннатмонанд гўшаси бор. Мен унинг гўзаллигига, маҳобатига бир сўз-ла таъриф беришга ожизман. Чунки унинг кўйчилари кўп. Менга қадар ҳам у ҳақда кўп ёзилган, ойнаи жаҳонга олиб чиқилган.

Бойсун... Мен сен ҳақингда нима ҳам дея олар эдим? Сени ҳеч кўрмадим, таърифингни эшитдим, холос. Шундай бўлса-да, мен сени биламан, Бойсун! Бойсун – Шукр Холмирзаевдир! Бойсун – севимли адибим интиқ бўлган тошлар ёнидан аёзни писанд этмай бош кўтарган бойчечакдир! Инжа, нафис бўйли бойчечак. Бу заминда кўплар яшаб ўтдилар, Шукр Холмирзаев эса уни бизга танитди.

Ҳа, бугун азиз ёзувчимизнинг бир-икки ҳикоялари орқали унинг асарларини сизга тавсия этамиз. Азиз ўқувчи, мен сизга асл асарларни тавсия этиб келаман. Каминангиз адабиётшунос эмас, шунчаки китобсевар бир инсон. Ўзим баҳраманд бўлган, кўнглим мулкига айланган қимматли китобларни сизга тавсия этиш менга катта мамнуният бағишлайди.

Ака-опаларим кўп китоб ўқирдилар. Мен уларга эргашдим. Улар китоблардан баҳс этганларида мен ҳам ўзимнинг эртақ китобларимни мақтай бошлаганман. Жигарларим бир-бирига «сенбоп китоб экан», дея пиқир-пиқир кулганларидан сездимки, улар ўқийдиган китоблар бошқачароқ, эртақлардан фарқ қилади... Мен ҳам улар ўқийдиган китоблардан ўқийман, дедим ўз-ўзимга. Биринчи ўқиган китобим Виктор Гюгонинг «Бюг-Жаргаль» асари эди. Мен унинг муқовасига қараб, хато ёзган бўлсалар керак, Бюг эмас, буюк бўлади-ку, деб ўйлаганман. Кейин китобларда хато ёзилмаслиги ёдимга тушган. «Бюг-Жаргаль»нинг якуни қайғули эди. Айнан шу китоб ҳамма нарсаси ҳам кўрингани каби бўлмаслигини англаган.

Бироз чалғидимми? Шунчаки гапни узоқдан бошламоқчи эдим. Шукр Холмирзаевнинг «Оғир тош кўчса» деган китобини ўқиб чиққанимда анча ёш эдим. Дастлаб ўқиганимда унчалик ҳам тушунган эмасман. Ҳикоялар орасида «Юр, тоғларга кетамиз» қиссаси ҳам бўлиб, менга жуда ёққан. Қайта-қайта ўқиганман. Кейинчалик адибнинг асарларини қидириб топиб, ўқийдиган бўлганман.

«Юр, тоғларга кетамиз» шундай эпиграф билан бошланади:

«– Бобо, нега эгилиб юрасиз? Нимани излайсиз? – Ёшлигимни, болам».

Бу менга жуда ёқди. Нега десангиз, саволимга жавоб топгандим-да. Айнан шу эпиграф туфайли китобдан биринчи бўлиб шу қиссани ўқиб чиқдим.

Қисса Саройтош қишлоғининг таърифи билан бошланади.

Ўқиймиз: «Саройтош қишлоғи Етимтоғнинг этагида, сой бўйида жойлашган. Қишлоқ жами бўлиб, тўққиз хўжалиқдан иборат. Лекин ўшалар ҳам қишлоқда меҳмондек яшар, куз тушиб, тоғдан совуқ шамоллар эса бошлаши билан чўлга кўчиб кетишар эди.

Чўлга кўчиш биз, болалар учун қандай қувончли бўлса, чўлдан тоққа, Саройтошга кўчиб келиш ҳам шундай қувончли эди. Тоғ! Унинг осмон баравар кўтарилиб туришини кўришнинг ўзиёқ кишини ҳам заминдан бир даража кўтаргандек бўлади. Саройтошнинг икки томонида қад кўтариб турган дара соҳиллари, ундаги арчазорлар, сой бўйида ўсгучи юлғунзору

бизнинг уйимиз яқинидаги эски чашма, чашма атрофида кўкариб ётадиган нилуфарлар, яна – қишлоқнинг тор, эгри-бугри кўчалари, муюлишларда дўмпайган гўнг тўдалари, атрофдан эшитилиб турадиган какликлар сайроғи, оқшом тушганида уйлар айвонида ёнувчи чироклар, чироклар те-варигада қур тутиб, суҳбатга берилган одамлар – буларнинг ҳамма-ҳам-маси биз учун азиз, қадрдон эди!»

Саройтошнинг таърифи бу билан тугаб қолмайди.

Яна ўқиймиз: «Тоғ тоғ-да! Ҳозир этакдаги чўлларда қувраган баҳор бу ерда яшнаб турибди. Мен сизга Саройтош баҳори ҳақида гапирмадим, бунақасини бошқа ерда кўришингиз маҳол.

Юрган йўлингиз, сўқмоғингиз ҳам ям-яшил! Худди яшил кўрпа устида юргандек, лўкиллаб қаддам ташлайсиз. Сўқмоқ бўйларига қизғалдоқлар очилган. Гиламдек-гиламдек майдонни эгаллаб, чучмомалар ўсиб ётади. Бултурдан қолган янтоқлар тагида қаламқош гуллари!»

Баҳри дилингиз очилиб, кўкрагингиз кенгайиб кетгандек бўлади. Анави тепалик яшилу, наригиси ундан ҳам яшилроқ бўлиб туюлади. Аммо унга чиқиб бориб, қўшни тепалик яна ҳам яшилроқ эканини кўрасиз. Шундай қилиб, бирпасда қишлоқни ўраб турган дара соҳилларини айланиб чиқасиз.

Уйларнинг томи лолақизғалдоқларга тўлиб кетади, улар билан бирга бўғотларда ёввойи арпа ҳам ўсади. Гўнг тўдаларида кўзиқулоқлар».

Ҳикоя мазмуни, қаҳрамонлари қолиб, тасвирларга эътибор қаратганимиз учун ўқувчиларимиз бизни маъзур тутсин. Шунчаки, анча йиллардан бери кўрилмаган совуқ аномалиясининг ўлкамиз бўйлаб ёйилиши баҳор соғинчини қалбимизга эртароқ олиб кирди. Бу тасвирларни келтиришимиз кўнглиларимиздаги кўклам соғинчидир. Ундан ташқари, тасвирлар ҳам ғоят жонлики, ихтиёрсиз болаликка олиб кетади, хаёлларимизни. Қачонлардир менинг ҳаётимда ҳам қизғалдоқлар ловуллаб ётган томлар бўлган. Ҳозир бунақасини учратмайсиз-да...

Адибимиз яна бир «Чўлоқ турна» ҳикояси ҳам шу китобга киритилган. Бу иккиси Сетон-Томпсоннинг жониворлар ҳаётини олиб ёзилган ҳикояларига ўхшаб кетади. Аммо руҳи ўзбекона.

«Юр, тоғларга кетамиз» қиссаси қаҳрамони қоронғи бостирмадан кучукбола топиб олади. Оддий кучукбола эмас, бўри ва итнинг орасида туғилган кучукбола. Болакай унга Қорабой деб от қўйди. Шу кундан воқеалар қизиқарли тус ола бошлади. Даставвал, унга Қодир подачи даъво қилади, сўнг... келинг, нималар бўлганини ўзингиз ўқиб билиб олинг. Мен мутолаа завқига путур етказишни истамайман.

Адибимиз «Одам» деган ҳикояларининг тагига «Фалсафий ҳикоя» деб қўйган. Бир ҳикояда улкан бир даврни қамраб олиш ёзувчининг маҳорати билан боғлиқ. Мен ушбу ҳикоядан бир парчани келтириб ўтаман.

Ўқиймиз: «Орадан тўрт йил ўтди. «Инқилоб бўлармиш, бек-бекзодалар йўқ бўлармиш» деган хабарлар тарқала бошлади. Шодмон ўшанда юртдош полвонлар билан Афғонистонга кетган эди. Бир ҳафтадан кейин у ёқда йиқитган полвонлари ҳаққи – бир туя мол билан қайтиб келди ва уч кун ётиб, тирноқлари кўкарди, тоғдай одам муштдек бўлиб тиришиб қолди, ўлди.

Раҳима келин... бева қолди.

Икки йилдан кейин бозорнинг фарроши унга одам қўйди. Раҳима: «Полвон мени қулфлаб кет-

ган, калити ўзида», деб совчиларни қайтарди. Улар тағин келишган эди, ариқ ичида ётган калтакни олиб, бошига кўтарди: «Тинч қўясанларми, йўқми? Қўй, учта етимчани боқай!»

Ёзувчимиз «Ота юрт» ҳикоясини «Жияним Матлаб Абдурахмон ўғлига атадим» деб ёзган. Унда бўлган воқеалар қаламга олинган. Адиб уруш кўрмаган, аммо уруш одамларини кўрган. Бу унинг бир қатор ҳикояларида ўз ифодасини топган.

«Эркак асир тушмайди», дейди ҳикоя қаҳрамони. Чунки унинг томирларида асирликдан номус қиладиган мардлар қони оқарди...

Китобда яна «Фарзанд» деган ҳикоя бор. Ўқиб, ҳайронлигингиз ортади. Саволлар уйғонади. Шундай бўлиши мумкинми? Унинг ўрнида мен бўлганимда қандай йўл тутган бўлар эдим?

Яхшиси, ҳикояни ўзингиз ўқиб кўринг.

«Баҳор» ҳикояси шундай бошланади: «– Азимовнинг қизи сени велосипедда кўрипти. Йиқилибсан. Онасига айтипти...»

Онамнинг бу гапи менинг тинчимни йўқотди: демак, Бибиғул мени кўрипти, йўқ... менга эътибор қилипти. Йиқилганимга ачинипти. Ҳатто онасига ҳам айтипти!»

Кейин нима бўлганини биласизми? Йигитча Бибиғулнинг эътиборига тушиш учун жуда ўлиб-тирилди. Кейин билсаки... бу ҳолат ҳаммада ҳам бўлиши мумкин. Буни бир сўз билан... нима дейилишини китобни ўқисангиз, ўзингиз айтасиз.

Отлар ҳақида ажойиб фильмлар ишланган, китоблар ёзилган. Аслида ҳам от ғаройиб жонивор. «Унда фақат одамлар каби гапира оладиган забон йўқ», деган эди бир чавандоз.

Шукр Холмирзаевнинг ҳам «От эгаси» деган ҳикояси бор.

Ўқиймиз: «Иноднинг учта бойлиги бор эди. Бири – сой бўйидаги сердарахт қишлоғи; қишлоқ четида босмачилар билан урушда ҳалок бўлган отасининг қабри дўппайиб турар, Инод гоҳо уни зиёрат қилгани борарди. Иккинчи бойлиги – қишлоқ ўртасидаги тепада ўрнашган икки хонали мактаби эди; бу мактабга тоғнинг олис-олис бурчакларидан отли, эшакли бўлиб ўқувчилар қатнар, ҳаммасининг ягона муаллими шу Инод эди. Унинг учинчи бойлиги – қорабайир оти эди... Қорабайир ҳам унга содиқ хизматини ўтарди, икки бор анави сойни сел суви босганда, эгасини олиб чиққан, тўрт йилдан буён кўпқариларда улоқни муттасил шу айириб чиқар, яна унинг бир хосияти куйидагича эди... Узоқ йили Иноднинг бор-йўқ икки фарзанди беда солинган бостирмага туйнуқдан кириб, гугурт ўйнайди, бедага ўт кетади. Уларнинг қий-чувини эшитган оналари бориб, эшикни очмоқчи бўлади, бироқ эшик қулф, у ҳам жонсарақ ҳолатда туйнуқдан ўзини ичкарига ташлайди. Болаларини топади, бироқ тутуну олов босган хонада кирган туйнугини тополмайди. Алангани кўриб яёв чопиб келган Инод хотин, бола-чақасининг аллақачон соб бўлганини кўради. Сўнг уларни отаси ётган қабристонга кўмиб, чорбоғда ёлғиз қолади. У руҳан ва жисман ҳарчанд кучли бўлмасин, ғам уни эза бошлайди, қишлоғу мактабидан ҳам кўнгли совиб боради. Ночорликдан қорабайирни миниб, тоққа кетади. Чўпонлар овулида санғиб... зумрад қорли чўққилар остидан ўтиб, яшил ўтлоқларда тунайди ва ўзи сезмаган ҳолда кўнгли кўтарилиб, дарди пасайиб, қишлоққа қайтади. Шундан кейин дарсдан бўш кунларида қорабайирда сайр қилиш унга одат бўлиб қолади».

Бундай отга ишқибоз бўлмайдими? Ана шундай ишқибозлардан бири қорабайирни...

Кейин нима бўлганини китоб мутолаасида билиб оласиз.

Инобат ИБРОҲИМОВА,
«Vatanparvar»

Бир неча йиллар
аввал қўшни Бошжонбўз
қишлоғидан бўлган
Эрназар деган танишим
эл орасида Адирма шаҳри
деб номланган қадимий
макондан топилган
миттигина аёл ҳайкалини
қўлимга тутқазиб, деди:

– Домла, мана бу
ҳайкални болалар
Адирмада қўй боқиб
юриб, топиб олибди,
бизда турса, йўқолиши
мумкин, ўзингиз бир
текшириб кўрарсиз...

Сополдан
ясалган ҳайкални
олиб, танишимга
миннатдорчилик
билдирдим.

Адирма

Адирма шаҳри... Бир томони
А Чиял даштлари, иккинчи
томони Қашқадарё тарафга олиб
борувчи қадимги йўлда жойлаш-
ган кўҳна ва сирли хароба. Бир
борганимда қадамлаб ўлчага-
ним ёдимда. Юз йигирма қадам,
иккинчи томони ҳам тахминан
шунча бўлган тепалик. Шарқ ва
жануб томонга қурилган дар-
возалар ўрни кўриниб турибди.
Қалъа мустаҳкам девор билан
ўралган, ўртада яна тепалик, бу
сарой ёки қаср ўрни бўлса керак.
Балки унда бир пайтлар подшоҳ
ёки малика яшагандир. Хароба
атрофида турли ҳажмдаги со-
пол парчалари сочилиб ётибди.
Қўрғонга келган эски ариқ ўзани
ҳам сақланиб қолган. Эл-улус
орасида эса бу сирли макон ҳақи-
да турли ривоят ва афсоналар
бор. Айниқса, бу жойларда кўп
бора қўй боққан қўйчивонлар бу
ривоятларни гурунгларида бот-
бот сўзлаб беришади. Шундай
афсоналарнинг бирини мен ҳам
эшитувдим. Келинг, уни сизга ҳам
айтиб берайин.

Ривоят

Эмишки, бир замонлар Адирма
шаҳри қудратли давлатнинг пой-
тахти бўлган экан. Мамлакатни
одил подшо бошқарар, унинг
аҳолиси тўқ ва фаровон яшарди.
Лекин подшони неча йиллардан
буён бир ўй қийнаб келар, унинг
тахт вориси бўладиган фарзанди
йўқ эди. Кунларнинг бирида

ДАРЁ ОРТИДАГИ ШАҲАР МАЛИКАСИ

Суратда: Адирмадан топилган ҳайкал ва буюмлар

подшо ғаройиб туш кўрибди.
Туши унинг хотини қиз туғиши,
аммо қиз ўн саккиз ёшга тўлганда
салтанати инқирозга юз тутиши
ҳақида белги берган эди. Подшо
туш таъбирини вазирларидан
сўрабди, бироқ улар ҳам, му-
нажжимлар ҳам жўяли бир гап
айтишолмабди.

Нихоят, подшонинг севикли
хотини ҳомиладор бўлиб, қиз
туғибди. Подшо қизининг ша-
рафига қирқ кеча-кундуз тўй
берибди.

Орадан йиллар ўтиб, подшо
қизининг ўн саккиз ёшга тўлиши-
га бир неча ой қолганда кўчманчи
ёғийлар босқин уюштириб, Адир-
мани қамал қилибди. Ёғий ҳолдан
тойиб, кўрғонни қўлга киритишга
кўзлари етмай турган бир маҳал
ёв лашкарбошисининг ёнига бир
кал эчкибоқар келиб, қалъани
ишғол қилиш йўлини билишини
айтибди. Лашкарбоши унга бир
ҳовуч тилло танга берибди. Эч-
кибоқар дебди:

– Ҳув, қуйида дарёдан ажра-
ган бир ариқ бор. Унинг суви ер
ости қувуридан кўрғонга киради.
Ариқни кўминглари, шунда ғалаба
қозонасизлар.

Душман аскарлари ариқни
кўмибди. Адирма шаҳридагилар
сувсизлик туфайли таслим бў-
либди. Ёғий лашкарбошиси эса
гўзал маликага ошиқ бўлибди.
Маликанинг:

– Шаҳримга зиён етказмай,
юртингга қайтасан. Шундагина
менга эгалик қилишинг мумкин,
– деган шартига лашкарбоши кў-
ниб, ҳеч кимга зиён етказмабди.
Малика ёғий билан жўнаб кетиб-
ди, юрт омон қолибди. Одамлар
юртпарвар малика ҳақида ғамгин
қўшиқлар тўқишибди, унинг сура-
тини тошларга чизишибди, сиймо-
сини сополлардан ясашибди.

Эй гўзал, кимсан?

Мен бу кун мўъжазгина аёл
ҳайкалини қўлимга олиб томоша
қиламан ва ундан сўрайман:

– Кимсан, эй гўзал аёл, ўзинг
ҳақингда хабар бер, қайси замон
ва маконда яшагансан?

Ҳайкал жим, сукут сақлайди,
у мендек ношуд қаламқаш билан
гаплашгиси келмайди.

– Агар сўзламасанг, сени му-
зейгами ёки бирорта тарихчигами
туҳфа этиб юбораман, ўшанда
кўрамиз ҳолингни, – дейман.

Ҳайкалча эса ҳамон жим, миқ
этмайди.

Кунларнинг бирида уни қизим
топиб олиб, кўзи ва қошини қа-
лам билан бўяпти. Қизимга тан-
беҳ бердим. Бироқ кўнглимдан
«Қурғур янаям очилиб кетибди»,
деган ўй ўтди.

Бисотимдаги китобларни тит-
килайман, унга ўхшайдиган
ҳайкаллар, маъбудалар ҳақида
маълумотлар йиғишга ҳаракат
қиламан. Аммо менинг маъбудам
уларга ўхшамайди...

Эсимда, бундан ўн йиллар
аввал қамашилиқ марҳум
шоир Исмат Раҳмат хонадо-
нида бўлган гурунгда воҳа-
миз тарихининг билимдони
раҳматли Поён Равшановдан
Адирма шаҳри ҳақида сўра-
гандим. Домла бироз ўйланиб,
шундай деганди:

– Ҳа, Адирмани биламан, бу
ҳарбий истеҳком Македонский
давридан қолган бўлиши мумкин.

Тарих китобларида ўқиганим
ёдимга тушади. Бир замонлар
Туронни минг шаҳар мамлакати
деб ҳам аташган. Аёл ҳайка-
лини Зардушт илоҳаси ёки Ку-
шон давридаги будда роҳибаси
эмасмикан, деб ҳам тахмин қи-
ламан.

Бозорчилар

Бундан бир неча йил олдин
қишлоққа эр-хотин савдогар-
лар келиб, кимда кўҳна кий-
им-бош бўладими, мунчоқ ёки
буюмми, неки бўлса, арзон-га-
ровга сотиб олиб кетишди.
Улардан «Бунини нима қиласиз-
лар?» деб сўрадим. Аёл ин-

дамади. Эри эса оҳиста «Ака,
буларнинг бари тарихий осори
атиқалар. Ургутнинг бозорида
хориждан келган сайёҳларга
долларга сотамиз», деди.

Бугун Британия музейининг
гултожи бўлган, баҳоси тенгсиз
деб нархланган «Аму хазинаси»
ҳам юртдошларимиз томонидан
четга «совға» қилинганлигидан
надомат чекаман.

Яқинда қўшни фермер
ўғил-қизларини Шаҳрисабзга
олиб борди. Эртасига ундан
сўрадим:

– Болаларни Оқсаройга олиб
бордингизми?

– Эй, қизиқмисиз, ўша эски
бинони кўриб, болаларим нима
топарди, биз «оптом» бозордан
қайтдик, – дея менга ажабсиниб
қаради.

Момоннинг ҳайкали

Орадан кунлар, ҳафталар,
ойлар ўтаверди. Менинг маъ-
будам эса ҳамон миқ этмай,
китоб жавонимда турибди.
Баъзан таниш-билишларга
кўрсатиб, мақтаниб қўяман.
Кейин Адирма шаҳри ва унинг
маликаси тўғрисида ҳеч нарса
билмаслигимдан хафа бўла-
ман.

Сабрим тугайди. Пойтахтга,
тарихчи укамиз Абдусаттор Жу-
маназарга сим қоқдим. Телефон
гўшагидан овоз эшитилди:

– Ака, маъбуданинг изини
топдим, ҳадемай унинг қайси
даврдаяшагани ва ясалгани
ҳақида айтиб бераман. Яна
Адирма шаҳри тўғрисида ҳам
маълумотлар чиқяпти.

Хушxabардан кўнглим тоғдек
кўтарилди.

Ҳайкалчани қўлига олган не-
варам савол беради:

– Бобо, бу момоннинг ҳайка-
лими?

– Ҳа, у бизнинг онамиз!

Ўролбой ҚОБИЛ,
Қамаши

МУЛОҲАЗА

ҚУШНИНГ ТИНЧ – СЕН ТИНЧ

– Салом, ҳарбий хизматчилар!
– Ассалом.

Дала майдонида ҳарбийларимиз ўзбекча саломлашмоқда. Овоз узоқ-узоқларга баралла ёйилаётир... «Ўнгга!», «Чапга!», «Тўғрига!», «Олга қадам бос!» ва бошқа командалар ўзбек тилида, ўзбекона олқишлар янграётир. Оддий ҳол-ку, деярсиизми? Тўғри, оддий ҳол. Аммо яқин ўтмишда биз буни орзу қила олар эдик, холос!

Ўзбекистон Республикаси Президенти – Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондонни Ш. Мирзиёев 2020 йилнинг 23 сентябрь куни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 75-сессиясида ўзбек адабий тилида – улуғ Навоий тилида маъруза қилдилар. Фахр-ғурурга тўлдим. Кўзимда ёш билан ўзбекона сўзларни қайта-қайта тингладим. Онгу шууримдан ўтказдим. Кенжатоимнинг, «Нега йиғлапсиз, дада?» деган овозидан сергак тортдим. «Ўзбек тилимизнинг елкасига ҳам офтоб тегар экан-ку! Шу кунларга ҳам етиб келдик, болам. Етказганинга шукур!..» дедим. Бошқа сўз айта олмадим. Юрагим ҳаприқиб кетди. Юрагим тўлиб кетди.

Афғон...

1989 йил Афғонистондан ҳарбийлар олиб чиқилди. Мен ва менинг тенгдошларим Афғонистонга бормадилар.

Менинг тенгдошларим афғон жабру жафосини кўрмади. Кўрмасин ҳам, куймасин ҳам...

Афғон фожиаси. Оғрикли хотиралар эсга тушади. 1983 йилни яхши эслайман. Ўшанда ҳар ойда қишлоққа битта тобут келар эди. Аза бўлган жойга онам билан бирга борар эдим. Кексаларимизнинг юраги безиллаб қолган. Онам: «Фалончининг ўғли армиядан эсон-омон келсин-да!» деб чуқур хўрсиниб қўяр эдилар. Хўрсиниқ маънисини англамасдим, бола эдим-да. Йиллар ўтиб англадим, хўрсинишлар тагида кўп армонлар, ўкинчлар пинҳон эканлигини. Ҳафта, ой ўтиб, онам айтган хонадонга борар эдик. Онамнинг қўлида кастрюлька. Угра, яъни кескан ош пиширган. Шу кастрюлька онамнинг қўларидан тушмади. «Она, қаяққа

олиб кетяпмиз?» деган саволимга биргина жавоби шу эди: «Ғамхонага».

Ҳа, том маънода ғамхонага борар эканмиз. Кимдир боламлаб, кимдир ошнамлаб, яна кимдир жигарим, деб оҳ чекарди. Тошпўлат бобо: «Болам-о-о, болам...» деб йиғлайди. Бобонинг кўзларида ёш кўраман. Нега, йиғлапти? Боболар ҳам йиғлайдими?.. Саволим жавобсиз қолади. Бобо пўлатдек мустаҳкам, бақувват одам эди. Дард шундай одамни ҳам эгиб қўйди-я. Мусибат енгиб қўйди. Маъюсланиб қолди. Кенжасини йўқотган бобо анча чўкиб, мункайиб қолдилар.

Онам акажоним, жигарим, деб йиғлаётганларни бирма-бир чақирди-да, оғзи тегсин деб косага кескан ош қўйиб беради. «Момо, ош кетадими? Кетмайди-да...» «Эгачи, ўзингизни мажбурлаб ичиб олинг. Куч бўлади!» «Болам ўлгунча, мен ўлсам бўлмасмиди?» «Қўйинг, эгачи, ундай деманг, умрингиз... узоқ бўлсин. Умрини бошқа болаларингизга қўшиб берган бўлсин!» «Кун кўрмай кетган болам-мм... Вой, жигарим-а... жигаримдан айрилиб қолдим-а... урушлариям қуриб кетсин!» «Келинг, эгачи, ошни ичиб олинг!..»

Онам уларнинг олдида бироз ўтиради. Мен уларга қарайман. Менга эътибор ҳам беришмайди. Кўзёш аралаш кескан ошдан ичган бўладилар. Йиғлашади... Онам нарсаларни йиғиштириб, менга тутқизади. Ўзи азадорларга тасалли бермак учун ғамхонада қолади. Онам, меҳрибонгинам, шафқатлигим...

Тинчликка нима етсин!

Президентимиз Шавкат Миромонович Мирзиёев юксак минбардан туриб, аниқ тақлиф киритди: «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузурида афғон халқининг дарду ташвишини тинглайдиган, доимий фаолият кўрсатадиган қўмита ташкил этиш лозим».

Юртбошимизнинг тарихий нутқи нафақат юртдошларимиз, балки жаҳоннинг таниқли арбоблари, сиёсатчилар, машҳур олимлар, халқаро экспертлар диққат марказида бўлди.

– БМТ тарихида илк маротаба мустақил Ўзбекистон раҳбари

ўзбек тилида нутқ сўзлади. Мен бундан шахсан ўзим ўзбек ўғлони ва афғонистонлик ўзбекларнинг раҳбари сифатида фахрланаман. Бу биз учун юксак ифтихордир. Ўзбек тилида сўзланган бу нутқ нафақат 34 миллионлик Ўзбекистон аҳлини, балки дунёдаги кўплаб мамлакатларда яшовчи миллатдошларимизни, хусусан, Афғонистондаги ўзбекларни ҳам чин маънода ғурурлантирди, – дейди Афғонистон ўзбеклари раҳбари маршал Абдул Рашид Дўстум. – Ўзбекистон ҳукуматининг Афғонистон ҳудудида барпо этиши кутилаётган «Сурхон – Пул-и Хумри» электр узатиш тармоғи ҳамда Мозори-Шариф шаҳридан Ҳинд океанига олиб чиқувчи темир йўл лойиҳалари менинг юртим иқтисодий-ижтимоий ривожига улкан ҳисса қўшади. Мазкур ташаббуслар тарихда икки давлатни чамбарчас боғловчи рамзий кўприк сифатида қолишига ишонаман.

Менинг тенгдошларим афғон жабру жафосини кўрмади. Кўрмасин ҳам, куймасин ҳам...

40 йилдан зиёд вақт ўтди ҳамки, Афғонистонда тинчлик-осойишталик ҳукмрон эмас. Қарама-қарши кучлар орасида ички низоларнинг кучайиши мамлакатни тарқоқликка, таъназулга юз бурди. Шу боис амалдаги ҳукуматга кўпгина ҳудудларни бошқара олиши учун афғон халқининг мадади сезилмаяпти. Халқ хўжалиги издан чиққан, сиёсий, ҳарбий келишмовчиликлар, бошбошдоқликлар авж олган мамлакатда энг катта қийинчилик оддий халқ гарданига тушмоқда. Энг ачинарлиси, аксарият ҳолларда гиёҳвандлик экинларини экиб, сотишдан келиб тушаётган маблағ оддий аҳоли учун ягона тирикчилик манбаи бўлиб қолган.

Табиийки, қўшни мамлакатда юзага келган бу вазият республикамиз раҳбарияти ва жамоатчилигини ҳам ташвишга солмоқда. Ҳукуматимиз Афғонистонда тинчлик-осойишталик ўрнатиш, мамлакатни тиклаш борасида амалий тақлифлар билан чиқмоқда. «Қўшнинг тинч – сен тинч», деган нақл тиллардан тушмай келмоқда. Жафокаш халққа тинчлик зарур. Зеро, Афғонистонда тинчлик

ўрнатилиши икки халқ ўртасида кенг кўламли ҳамкорликни янада ривожлантириш учун мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистон Афғонистонда тинчлик, барқарорлик ўрнатиш ишида фақатгина ҳарбий кучга таяниб иш кўриш мақбул йўл эмаслигини таъкидлаб, айтиб бир вақтда мамлакатимиз қўшни давлат иқтисодиётини тиклаш ишларига амалий ҳиссасини қўшиб келмоқда. Ушбу тоғли мамлакатда темир йўл тармоғи ҳисобланувчи «Термиз – Ҳайратон – Мозори Шариф» темир йўл линиясини барпо этиш ишлари айнан Ўзбекистон темир йўлчилари томонидан амалга оширилганлигининг ўзиёқ чуқур мазмун-моҳиятга эга. Ушбу темир йўл линиялари Қобул ва Ҳиротгача бўлган ҳудудни қамраб олиши истиқболли режа сифатида қаралмоқда. Вақтлар келади, Афғонистонда тинчлик ҳукмрон бўлади. Устозларимиз орзу қилган Алишер Навоий, Бобур Мирзо ва бошқа боболаримизнинг қабрини зиёрат қилажамиз. Бу йўлда умидимиз ва ишончимиз сўнмагай асло!

Ҳозирги кунларда юртимизда таҳсил олаётган афғонистонлик талабалар миллат киёфасида қадриятларимиз тикланганидан, маънавий-маърифий юксалиш сари жадаллаб бораётган ҳамкорликдан мамнун. Улар Ўзбекистонда олиб борилаётган ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий ва бошқа соҳалардаги ислохотларни ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда. Маърифат булоғидан сув ичмоқда. Термиз шаҳрида фаолият кўрсатаётган Афғонистон талабаларини ўқитиш таълим марказида 141 нафар афғонистонлик талаба малакали профессор-ўқитувчилардан олий таълимнинг сир-асрорларини ўрганаётир. «Ўзбек тилим, миллатим, ифтихорим» дея эътироф этаётирлар. Илм зиёсидан баҳраманд бўлишмоқда.

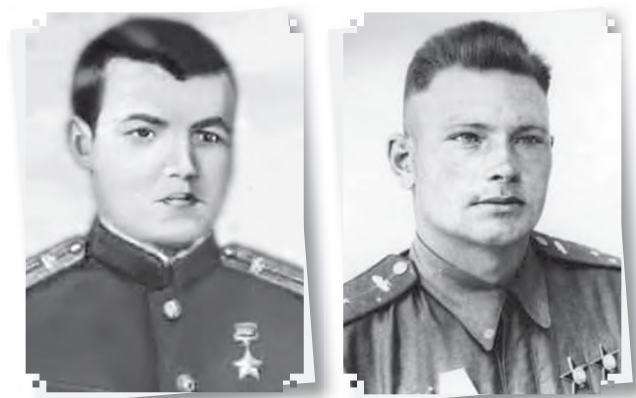
Тинчлик, дўстлик, қўшничилик ришталари боғланаверсин!

**Истеъфодаги подполковник
Раззоқ ШАЙМАРДАНОВ,
Республика Маънавият ва
маърифат маркази
масъул ходими**

КАҲРАМОНЛАР ЁДИ БАРҲАЁТ

Чирчиқ унча катта бўлмаган шаҳарлардан бири. Кичик бўлишига қарамасдан бой тарихи билан аҳамиятли. Шаҳар илгари кенг водий бўлиб, Чирчиқ дарёси билан машҳур бўлган. Тошкент воҳасини деярли шу дарё суғорган. Чирчиқ сўзи манбаларда қайд этилишича, «тезоқар», «шовуллаган» маъноларини билдиради. Тарихнинг айрим саҳифаларидан ўрин олган маълум бир бурилишлар Чирчиқнинг шаҳар сифатида шаклланишига асос бўлди. Ҳозирда қад ростлаб турган бинолар, завод ва фабрикалар, маданият ва спорт масканлари ҳамда жўшқин ҳаёт шаҳарга ўзгача тароват бахш этиб турибди.

Шаҳарда юртимизнинг нуфузли олий ҳарбий таълим муассасаларидан бири Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти жойлашган. Мазкур билим юрти анча йиллардан буён ҳарбий офицер кадрларни тайёрлаб келмоқда. Билим юрти узок йиллик тарихга эга. Шонли анъаналарни давом эттириб келаётган билим юрти тарихи 1918 йилдан бошланади. Дастлаб Россиянинг Нижний Новгород шаҳрида

ташкил этилиб, 1941 йилда Чирчиқ шаҳрига эвакуация қилинган билим юртидан юқори унвон ва лавозимларга эга бўлган ҳарбий кадрлар етишиб чиққан.

Билим юртининг Иккинчи жаҳон уруши вақтида қўшган ҳиссаси ҳақида алоҳида тўхталиб ўтиш жоиз. Т-34 танк мутахассислари учун ўқув йиллари қисқартирилиб, уч, олти ойлик ва бир йиллик ўқиш ташкил этилади. Уруш йилларида етти мингдан ортиқ ҳарбий кадрлар уруш жанггоҳларида иштирок этиб қайтадилар. Урушдан қайтган билим юрти битирувчилари давлат мукофотларига сазовор бўлишиб, Қурулди Кучлар сафларида юқори лавозимларда хизмат қилишди. Айнан Иккинчи жаҳон урушида 69 нафар билим юрти битирувчиси Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига эга бўлди. 4 нафари гвардия лейтенанти Шаландин Вальдемар Сергеевич, гвардия катта лейтенанти Мартехов Василий Фёдорович, лейтенант Мерзляк Иван Дмитриевич, лейтенант Уткин Евгений Дмитриевич билим юртининг мангу сафига киритилди. Мангу сафга киритилган курсантларнинг Иккинчи жаҳон урушида кўрсатган жасоратлари ҳанузгача фахр ва ифтихор билан ёдга олинади. Ҳаттоки, Чирчиқ шаҳрида Шаландин номига аталган кўча ҳам бор. Илгари Шаландин кўчасида қаҳрамоннинг бюсти ўрнатилган бўлиб, ҳайкал қошида ватанпарварлик тадбирлари ўтказилар эди. 2018 йилда маҳаллий аҳолининг таклиф ва ташаббуси билан ҳайкал билим юрти ҳудудига олиб кирилди. Ҳозирда Шаландиннинг курсантлик даврлари ўтган 4-курсантлар батальонида хотира бурчаги ҳам ташкил этилган.

– Иккинчи жаҳон уруши қаҳрамони, гвардия лейтенанти Вальдемар Сергеевич Шаландин билим юртининг фахрли битирувчиларидан, – дейди билим юртининг музей мудири Қурулди Кучлар хизматчиси Баҳодир Файзуллаев. – Унинг отаси ҳам ҳарбий хизматчи бўлган. 1943 йилда Яковлево қишлоғидаги 245 тепаликни душманлардан ҳимоя қилиш вақтида қаҳрамонларча

МАНГУ САФГА КИРИТИЛГАН КУРСАНТЛАР

ҳалок бўлади. Қабри ҳам ўша тепаликда. Билим юрти аввал ҳам, ҳозир ҳам ўз қаҳрамонларини ёдга олар экан, албатта, уларнинг ҳарбийларга хос матонати ва фидойилиги билан ғурурланадилар. Улар кўрсатган жасоратлар бўлғуси офицерга ибрат мактаби. Ватанни қўриқлаш ва уни муносиб ҳимоя қилиш эса фақатгина забардаст, мард ва жасур ўғлонларга хос фазилят.

Мангу саф рўйхатида киритилган курсантлар орасида лейтенант Мерзляк довураклиги ва кучли матонати билан Ватанига садоқатини изҳор эта билди. 1942 йилда 322 танк батальони 115 танк бригада командири лейтенанти Мерзляк Среднедонск операциясидаги иштироки билан ажралиб туради. Унинг батальони душманларнинг жуда кўп танк ва қурул-яроғларини йўқ қилишга эришди, 400 дан ортиқ душманни асир туширди. 1943 йил 9 март куни у бир гуруҳ танклар билан Харьков вилоятидаги Ветровка қишлоғини эгаллаб олди ва уни бир кун ушлаб турди. Ўзи ҳам мазкур жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлди. У Украинанинг Харьков вилояти Купянский тумани, Петровка қишлоғидаги Биродарлар қабристонида мангу қўним топган.

1924 йили Қозоғистоннинг Жамбул вилояти Жуалинский тумани, Андреевка қишлоғида туғилган Евгений Уткин 1942 йили Тошкентдаги Харьков билим юртига ўқишга киради. 1943 йилнинг ноябрь ойида Евгений Уткин билим юрти кичик лейтенант унвони билан тамомлаб, Украинанинг ўнг қирғоғидаги 93-танк бригадасида хизматни бошлайди. 1943 йил 26 декабрь. Уткин бригадаси илк маротаба Житомир шаҳри озод қилинишида ҳарбий маҳоратини намойиш этиб, жасорат кўрсатишди ва кейинчалик «Житомирская» фахрий номига эга бўлдилар. Жангларнинг бирида лейтенант Уткин оғир тан жароҳати олади, лекин ҳали тўлиқ соғаймасидан бурун хизмат вазифасини ўташга киришади. 1-Украина fronti 4-танк армияси 93-танк бригадаси танкчилар рота командири лейтенант Уткин Зофиенталь аҳоли пунктидаги Одер плацдармасида душманларнинг ҳужумларига қарши ҳимояда бўлди. Плацдармда душманлар ўзларининг энг кучли «Герман Геринг» ва «Бранденбург» танк дивизияларини жангга ташлайдилар. Аёвсиз жанг бошланади. Уткиннинг танкчилари душманнинг 8 та танки, 20 дан ортиқ зирхли транспортёрлари, бир нечта артиллерия қуруллари ва транспорт воситалари, душманнинг кўплаб ишчи кучларини йўқ қилишга эришдилар.

В настоящее время Ф. И. Кильдеев работает в объединении инженером штаба гражданской обороны. В его семейном архиве бережно хранится листовка, выпущенная 23 апреля 1945 года политотделом армии. Вот ее текст:

«В бою за господствующую высоту на западном берегу Одера гитлеровцы перешли в яростную контратаку. Бронированные чудовища с черной свастики и вражеская пехота устремились на наши боевые порядки. На встречу им вышли три русских чудо-богатыря офицеры Уткин, Кильдеев и Логинков. Открыв ураганный огонь из «фаустпатронов», они рассеяли вражескую пехоту и преградили путь немецким танкам.

После короткой передышки разъяренные фашисты вновь бросились на наши боевые порядки. Отважные герои Одера, вступив в неравную борьбу с гитлеровцами, подбили две немецкие самоходки и в упор расстреляли вражескую пехоту. Обескровленный враг отступил».

На снимке: Ф. И. Кильдеев.

16 февраль куни фашистлар армияси томонидан яна кучли ҳужум бошланган бир вақтда лейтенант Уткин жанговар ҳаракатларни янада кучайтиради. Душманлар чекина бошлаган бир пайтда маҳоратли ва довурак рота командири душманнинг ўзиюрак тўпига тўқнаш келиб, ҳалок бўлади. Бошқа экипажлар жароҳатланади. Иккинчи жаҳон уруши қаҳрамони Уткиннинг қабри Польшанинг Сыцув шаҳрида жойлашган.

Иккинчи жаҳон уруши ўз домига жуда кўп давлатларни тортиди. Унинг ортидан неча минг-минглаб инсонлар ҳаёти жувонмарг кетди. Ҳеч ким, ҳеч нарса унутилмайди. Шундай экан, билим юрти шонли тарихида мангу сафга киритилган қаҳрамонлар ёдини унутмаслик, уларнинг жасорати орқали курсантлар, ёшлар тарбиясида ватанпарварлик ғояси асосида мард ва жасур бўлиб, ўз она Ватанига садоқат билан хизмат қилишга ундамоқлик лозим саналади.

Шоҳиста АБДУРАҲМАНОВА,
Қурулди Кучлар хизматчиси

Мамлакатимизда ҳар йили 14 январь – Ватан ҳимоячилари куни байрами кенг нишонланади. Бу йил муборак байрамнинг шукӯҳи янада улӯғворлик касб этди. Байрам тараддуди, тайёргарлигида ўзгача руҳ, юксак кўтаринкиликни ҳис қилдик. Ватанпарварлик ойлиги доирасида ўтказилган турли маънавий-маърифий тадбирлар, учрашувлар, фестиваллар... Энг қувонарлиси, байрам бу йил ҳам ўз қаҳрамонларини кашф қилди. «Шўҳрат» медали соҳиби подполковник Альберт Бўриев шундай инсонлардан бири. Қуйида биз у билан бўлган суҳбатни эътиборингизга ҳавола этамиз.

сенга энг мураккаб вазифа бўлади. Билиб қўй, етакчи, энг аввало, ўз қўл остидагиларга инсоний фазилатлари билан шахсий намуна кўрсатиши керак. Жамоасидаги ҳар бир ҳарбий хизматчини яхши билиши, улар билан кези келганда самимий диллашишни ўрганиши лозим. Унутма, бу касбимизнинг ўзига хос қонуни». Устозларим менга шундай ўғит беришганди. Мен бу ўғитларга доим амал қилиб келяпман. Шу ўринда менга мактабда сабоқ бериб катта ҳаётга йўллаган устозларим – Эркин Хўжамбердиев, Барно Жўраева, Гелман Хайруллинга ҳам миннатдорчилик билдираман. Меҳридарё бу инсонлардан ҳам ўрганганларим кўп. Бир сўз билан айтганда, шу кунгача хизматда эришган ютуқ ва муваффақиятларимда устозларимнинг меҳнати, ҳиссаси катта.

– Ҳарбий касбнинг масъулияти, машаққати, ўзига яраша қийинчиликлари бор. Ана шундай вақтларда танлаган ҳаёт йўлингиздан, касбингиздан ҳеч пушаймон бўлганмисиз?

– Йўқ, шу кунгача бундай кайфиятни ҳис қилмаганман. Негаки, касбимни севаман. Шунинг учун унинг қийинчиликлари, зиммага юклайдиган масъулиятидан чў-

ВАТАН ТҮЙҒУСИДАН КУЧ ОЛАЁТГАН ЎҒЛОН

чимайман. Зеро, ҳарбий хизматчини қийинчиликлар тоблайди, машаққатларда тажрибаси ошади. Масъулият ҳисси қанчалик юксак бўлса, эришиладиган натижа ҳам шунга яраша бўлади.

– Масъулиятли хизматингизда нимадан куч оласиз?

– Албатта, оиламдан. Оилам – менинг бахтим, қувончим. Хизматдан ҳориб, остона ҳатлашим биланоқ бор чарчоқларим арийди. Оила аъзоларим билан бир дастурхон атрофида дийдорлашишнинг сурури ўзгача. Ҳар доим кечки тановулдан сўнг фарзандларим билан суҳбатлашаман. Уларнинг бўш вақтларида нималар билан шуғулланаётгани, ўқиши билан қизиқаман. Катта фарзандим Сардор айни дамда Тошкент давлат стоматология институтида таҳсил оляпти. Самандар эса мактаб ўқувчиси. У ҳарбий соҳага қизиқди. Фарзандларимнинг ҳаётга бўлган қизиқиши, оиламдаги хотиржамлик, мени доим Ватанимга садоқат билан хизмат қилишга ундайди.

– Оғир-вазмин, мулоҳазали инсонсиз. Бу оилада олган тарбиянгиз маҳсули бўлса керак.

– Ҳа, шундай. Оилада икки фарзанд улғайганмиз. Укам Баҳром ва мен. Онам ўқитувчи бўлиб, узоқ йиллар мактабда таълим-тарбия берган. Тартиб-интизомни яхши кўрарди. Бозорга борса, қўлида доим китоб билан келарди. Чунки китоб инсонда энг сара фазилатларни шакллантиради, дерди онам. Шундай қилиб, укам иккимизнинг китобга меҳримиз тушган. Ҳозир шуларни сизга гапириб беряпман-у, болалик хотираларим кўз олдимдан бир-бир ўтпти. Бобом уйлари бизни кига яқин эди. Уларни кига тез-тез бориб турардик. Баъзи вақтларда бобомга қизиқ

китоблар ўқиб берардим. Бобом Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси эди. Уруш бошлангандан то тугагунича фронтда жанг қилган. Биз уларнинг уруш ҳангомаларини эшитишни ёқтирардик. Бир гал йиғлаб, бир гал кулиб айтиб берган бу хотиралар менга ёд бўлиб кетган. Айтганча, менга Альберт деган исми ҳам бобом қўйган. Бунинг ҳам тарихи бор. Бобомнинг урушда Альберт исмли жуда самимий, дилкаш дўсти бўлган экан. Доим кулиб турадиган, қўлидан келганча ҳаммага ёрдам беришга интиладиган бу дўстининг хоки жанг майдонида қолиб кетган. «Ўшанда агар урушдан омон қайтсам, невараларимдан бирига дўстимнинг исмини қўяман, деб ўзимга ўзим сўз бергандим», деганди бобом. Бундай шарафга мен эришганман. Тоғаларим... улар ҳақида гапирмаслигим мумкин эмас. Чунки кўп вақтим улар билан ўтган. Улар менда спортга қизиқиш уйғотган. Спорт тўғаракларига жалб этишган. Шундай қилиб, спорт ҳаётимнинг бир бўлагига айланган. Ҳозиргача самбо, теннис билан шуғулланаман. Волейбол, футбол ўйнайман.

– Ватан туйғусини қандай изоҳлайсиз?

– Ватан туйғуси – туғилиб-ўсган она юртни севиш, уни кўз қорачигидек асраш демакдир. Бу туйғу юрагимнинг тўридан жой олган ва у мени ҳар доим шу юрт учун мардондор ишлар қилишга ундайди.

– Ҳаётдаги энг катта мақсадингиз нима?

– Мазмунли умр кечириш. Мен доим фидойи ҳарбий хизматчи, оилада намунали турмуш ўрток, ғамхўр ва талабчан ота бўлишга интилиб келяпман.

– Мазмунли суҳбатингиз учун ташаккур.

Майор
Гулнора ҲОЖИМУРОВА

ҲУҚУҚ

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси ҳайъатининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Унда Республика Ҳарбий прокуратураси маҳкамаси ва Тошкент ҳарбий прокуратураси ходимлари, жойлардаги ҳудудий ҳарбий прокуратуралар шахсий таркиби онлайн тарзда иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари – Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори генерал-майор Шўҳрат Узатов раислигида ўтган йиғилишда ҳарбий прокуратура органларининг Қуролли Кучларда қонунийликни таъминлаш, қонун устуворлигини мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасидаги фаолияти танқидий муҳока-

КЕЛГУСИДАГИ ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

ма этилиб, йўл қўйилган хато ва камчиликлар бўйича ҳудудий ҳарбий прокурорлар ва масъул ходимларнинг ҳисоботлари эшитилди.

Шиддат билан ривожланиб бораётган бугунги мураккаб даврда прокуратуранинг ҳар бир ходими белгиланган вазифалар ижросига виждонан, ҳалол ва юксак масъулият билан ёндашиши, халқ розилиги йўлида бор куч ва имкониятларни тўлиқ сафарбар қилиши зарурлиги таъкидланди.

Президентимизнинг ўтган йил якунида Олий Мажлисга ва халқимизга Мурожаатномаси, Қуролли Кучлар ва ҳарбий-маъмурий секторлар фаолиятининг 2020 йил якунлари ҳамда

келгусидаги устувор вазифаларга бағишланган Хавфсизлик кенгашининг кенгайтирилган йиғилишидаги маърузаси ҳамда куни кеча Ватан ҳимоячиларига байрам табригида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш борасида қўшинлар қўмондонликлари билан ҳамкорликда амалга ошириладиган амалий тадбирлар юзасидан тегишли кўрсатмалар берилди.

Келгусида амалга оширилиши лозим бўлган долзарб вазифалар белгилаб олинди.

Адлия майори Фаёз АШУРОВ,
Республика Ҳарбий прокуратураси
бўлим катта ҳарбий прокурори

ФИДОЙИЛИК

Хаётда масъулиятсиз соҳанинг ўзи йўқ. Юрт ривожига, эл корига камарбаста касб-хунар борки, ўзига яраша масъулият талаб этади. Аммо айрим соҳа вакилларининг илкдаги бурч ва мажбурият бир қадар устувор. Ҳарбий хизматчилар, шифокорлар, ўқитувчилар... Дарҳақиқат, Ватан тинчлиги, ҳуррият барқарорлиги, инсонлар саломатлиги, келажак авлод истиқболдан устунроқ масъулият бўлмаса керак.

Тиббий хизмат подполковниги Қилич Жуманов уч соҳани бирлаштирган ғайратли инсон. Яъни ҳарбий хизматчи, тиббиёт вакили ва педагог. Тажрибали ҳарбий шифокор айни фурсатда Тошкент тиббиёт академияси ҳузуридаги Ҳарбий-тиббиёт факультетининг Қўшинларнинг тиббий таъминланишини ташкил этиш кафедраси бошлиғининг ўринбосари вазифасида фаолият юритиб, курсантларга ўз билим ва кўникмаларини сингдириб келмоқда.

Хаётдаги айрим воқеа ва ҳодисалар инсон ҳаётида кескин бурилиш ясайди. Қиличбекнинг шифокорлик касбини танлашида ҳам шундай воқеалар сабабчи бўлган.

Етти ўғил-қизни улғайтирган Абдулла ака ва Баҳора опа фарзандларининг касб танлашини ўзларига қўйиб берди. Оилада бирин-кетин ўқитувчилар, ички ишлар ходими қад ростлади. Шу орада оила бошлиғи тузалмас дардга чалинди. Бу ҳам

ЮРТ ҲИМОЯЧИСИ, ШИФОКОР ВА ПЕДАГОГ

етмагандек, хонадон кенжаси Қиличбек кўричак касаллигини ўтказиб юбориб, оғир ҳолатда жарроҳлик столига ётди. Ўсмир йигитнинг ҳаётга қайтиши осон кечмади. Шундай оғир дамларда Абдулла ака ният қилди: «Қиличбек ўғлим албатта дўхтир бўлади!»

Отанинг орзуси ўғилнинг мақсадига айланди. Бироқ кўзлаган ниятига эришиши осон кечмади. Ваниҳоят у эрта оламдан ўтган отасининг орзу рўёбига қадам қўйди. 1993 йили Самарқанд давлат тиббиёт институтининг даволаш факультетига ўқишга кирди.

– Сир эмаски, тиббиёт олийгоҳларида назарий сабоқлар амалиёт билан бирга олиб борилади, – дейди қаҳрамонимиз суҳбат чоғида. – Иш жараёнида тиббиёт ходимлари ҳам ўз устида тинимсиз ўқиб-ўрганиши шарт. Чунки инсон ҳаётига тинимсиз янги касалликлар дахл қилиб туради. Турмуш ўртоғим Наргизахон ҳам шифокор бўлгани учун биз доим излашда бўлишга ҳаракат қиламиз.

Ҳарбий шифокор бўлишга қарор қилишимга эса 2000 йилдаги юртимизнинг жанубий ҳудудларида содир бўлган ҳарбий ҳаракатлар сабаб бўлди. Бир гуруҳ халқаро террорчиларнинг Ватанимиз сарҳадига бостириб кириши, уларга қарши жанг қилган ҳарбий хизматчиларнинг оғир тан жароҳат олишлари, юртни ҳимоя қилиш йўлида мардларча ҳалок бўлиши мени ҳарбий шифокор бўлишга ундади. 2001 йилнинг январь ойидан бошлаб, ҳарбий хизматчилар саломатлигига масъул бўлиш шарафига муяссар бўлдим...

Тиббий хизмат подполковниги Қилич Жуманов 20 йиллик фаолияти давомида госпиталлар ҳамда кўплаб ҳарбий қисм ва муассасаларда ҳарбий хиз-

матчилар саломатлигини асраш йўлида жонбозлик кўрсатди. Марказий, Тошкент, Шимоли-ғарбий ва Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округларда тиббиёт йўналишидаги масъулиятли вазифаларда хизмат қилди. Ҳаво-десант бўлинмаларидаги фаолиятида эса бир неча бор парашют билан сакрашни амалга ошириб, нафақат шифокор, балки ўтюррак ҳарбий хизматчи эканини исботлади.

Ўтган 2020 йилда тажрибали тиббиёт ходими яна бир фидойилик намунасини кўрсатди. Яъни июль ойида коронавирус пандемиясига қарши курашиш жараёнида Мудофаа вазирлиги томонидан «Ўзэкспомарказ»да ташкил этилган махсус пунктга жалб қилиниб, у ерда октябрь ойига қадар машъум касаллик билан курашишда, неча юзлаб инсонлар ҳаётини асраб қолишда ўзига хос қаҳрамонлик намуналарини намояндалариди.

Албатта, самарали хизмат беиз кетмайди, фидойилик доимо эътироф топади. Тиббий хизмат подполковниги Қилич Жуманов ҳам фаолияти давомида бир қанча кўрак нишонлари ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан «Соғлиқни сақлаш аълочили» кўрак нишони билан тақдирланган.

Оила инсоннинг бахти, интилиб турувчи ҳаловат гўшасидир. Тиббий хизмат подполковниги Қилич Абдуллаевичга бу борада ҳавас қилса арзийди. Унинг касбини тушуниб етадиган, ҳамфикр шифокор умр йўлдоши, ақлу заковатда беназир фарзандлари бор. Қизи Меҳрибону ҳозирда Жаҳон тиллари университетида учинчи босқич талабаси. Ўғли Жасурбек эса Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университетида таҳсил оляпти.

Сўзимиз якунида ҳарбий шифокор, педагог, тиббий хизмат подполковниги Қилич Жумановга ҳамиша заҳматли ва забардаст касбингизда қадр ва эътирофга сазовор бўлаверинг, деб тилак билдирамиз.

ЖАСОРАТ ЛАВҲАЛАРИ

Нуриддин ака сим-сим оғриқ бераётган тиззасининг пастини силади. «Об-ҳаво ўзгаради шекилли», ҳаёлидан ўтказди. Ҳаво айниди дегунча, яраланган оёғидаги оғриқ кучаяди. «Ҳа-а, – чуқур хўрсинди у. – Уруш тугаганига ярим аср бўляпти, аммо унинг жароҳати минглаб вужудларда, миллионлаб юракларда ҳамон яшамоқда...»

Жангда аскар учун руҳий ҳолатнинг ўрни, тўғрироғи, кўтаринчилиги сув билан ҳаводек зарур. Жангчининг ўзига бўлган ишончи, қатъияти, олдинги сафда бўлишга интилиши ғалабани таъминлайди. Шу сабаб Иккинчи жаҳон муҳорабасида ҳам юракларда Ватанга садоқат, душманни енгишга куч ва жасорат, ғалабага бўлган ишонч туйғусини юзага чиқарадиган, қалбларга муҳрайдиган билимдон лекторларнинг ўрни катта бўлган. Нуриддин ака ўқлар ёмғири остида бир қўлида қурол, бир қўлида жангчиларни жасоратга чорловчи маърузалари билан душманга қарши курашган жасур ва билимдон лекторлардан бири эди.

Иккинчи жаҳон урушининг таҳликали даври. Нуриддинни дивизия штабига чақиришди. Штаб Сталинград марказидаги мустаҳкам иморатнинг ертўласида жойлашган. Нуриддин ва унинг офицер дўстлари навбати билан бирин-кетин дивизия сиёсий раҳбарининг олдида суҳбатга кириб чиқишди, янги топшириқлар олишди. Муаммо йўқ, ҳаммаси билимдон, ҳозиржавоб йигитлар.

Нуриддин сиёсий раҳбар олдида чиққанида дўстлари нималарнидир бир-бирларига гапириб, кўтаринки кайфиятда чақ-чақлашиб туришарди. У ҳам даврага кўшилди. Фурсат ўтмай, кучли зарбдан чанг-тўзон кўтарилди. Йигитнинг қулоқлари беркилиб, кўз олди қоронғилашди...

Нуриддин юк машинасида ўзига келди. Ёнида ўтирган старшина унга нималарнидир гапирар, аммо сўзларни тўлиқ англай олмасди. Аста-секин унинг сўзларига тушуна бошлади.

– Ётавер, тез етиб оламиз.

– Мен... менга...

– Яраландинг, ўртоқларинг ҳалок бўлди. Буни омад дейдилар, омад, фақат сен тирик қолдинг...

Старшинанинг сўзлари йигитнинг қулоғига кирмас, дўстлари ҳақида ўйларди: «Қандай билимдон, ўтюррак йигитлар эди-я. Наҳотки ҳаммаси...» У энди ўзи ҳақида ўйлай бошлади. Қўлларини қимирлатиб кўрди, яхши, боши омон, фақат битта оёғи... Уни ҳаракатга келтириб кўрмоқчи бўлди-ю, чидаб бўлмас кучли оғриқдан ҳушини йўқотди.

Кўзини очиб, катта чодир ичида эканини кўрди. Атрофда оқ халатли кишилар, оқ-воҳлар, инграган товушлар. Нуриддин фикрини жамлаб, атрофга назар ташлай бошлади. Оқ халатлилар чодир ўртасига ўрнатилган буржуйка олдидаги калта ғўла ўтиргичдаги полковник билан нималарнидир маслаҳатлашарди. Елкасига шинелини ташлаб олган гавдали бу одам ўзига хос нуфузга эга эканлиги кўриниб турарди.

– Ўртоқ полковник, янги келган ярадорларни кўриб қўйинг, – унга мурожаат қилди шифокорлардан бири. – Профессор, сизнинг кўрсатмаларингиз биз учун жуда қимматли.

Савлатдор полковник ёқар-ёқмас ўрнидан кўзгалди. Икки-уч ярадорни кўрганидан сўнг Нуриддиннинг олдида келди. Бунга қадар унинг оёғига боғланган матоларни ечиб, ғўрикка тайёрлаб қўйишди. Профессорнинг чайир қўллари йигитнинг тери ичидаги майдаланган суягини пайпаслади. Суякларнинг бир-бирига тегиб ғичирлаган товуши эшитилгандек бўлди. Кучли оғриқдан у инграб юборди.

ЖАНГЧИ ЛЕКТОР

(ВОКЕЙИ ҲИКОЯ)

– Йигитча урушни тугатибди, оёғи кесилади.

Профессор бу фикрни шу қадар бамайлихотир айтдики, унинг гаплари инсон ҳақида эмас, қандайдир дарахтнинг шох-шаббаси ҳақида кетаётгандек эди, гўё.

«Бу оғриқлардан кўра бир оёқ билан қолганим ҳам яхши, амаллаб куним ўтар», Нуриддиннинг хаёлига чақмоқ тезлигида келган бу фикр ўша заҳоти ортга қайтди. Бир оёқ билан қандай қилиб...

– Йўқ, оёғимни кестирмайман, рози эмасман! – ваҳима ичида, жон ҳолатда эътироз билдирди йигит.

Бироқ полковникнинг ўткир кўзлари, кескин ва жиддий важоҳати олдида бу қарори билан қанча фурсат тура олишини билмасди. Оғриқ ҳамон авжида, жони ярадор оёғидан чиқиб, танасини тарк этаётгандек туюларди. Гоҳида ўзидан кетиб қоларди...

Баланд стол устида кўзини очди. Устига оқ чойшаб ёпилган, ёнида бир неча оқ халатли қизлар оёғини баттар оғритиб, нималар биландир артиб тозалаяпти. «Тамом», деди Нуриддин оғриқ исканжасида инграган кўйи. У бу гапни пичирлаб айтгани ёки хаёлидами, ҳар қалай ҳушини йўқотиб алаҳсирагандек бўлди. У ўзига келганида полковник унга хиёл энгашиб, кўзларига тикилиб турарди.

– Ие, бу ўзимизнинг лектор-ку, – деб юборди у кутилмаганда. – Эсларингдами, у яқиндагина келиб, бизга лекция ўқиган, рус тилини қойилмақом қилиб гапириб, эрта-индин ғалаба қилишимизни ишонтириб кетган эди, – деди атрофидагиларга бир-бир назар ташлаб. Оқ халатлилар орасида сирли жонланиш рўй берди.

– Унинг оёғи кесилмайди, – деди профессор алоҳида урғу бериб.

Нуриддиннинг ён томонига терилган жарроҳ асбоблари ўша заҳоти йиғиб олинди. Профессор ишга тушди. У икки қўли билан йигитнинг ярадор оёғини бир қатор пайпаслаб чиқди ва синган суякларни мохирлик ила жой-жойига қўя бошлади. Ҳатто замбарак ўқининг учмаси зарби билан бўлиниб, жойини ўзгартирган суяк бўлақларини ҳам излаб топар, ўзига хос йўллар билан жойига келтирар эди. Нуриддин чидаб бўлмас оғриқдан тинмай инграб, профессор жим ўз ишини бажарарди. Унинг ёнида турган шифокор «Чида, болам, чида», деган сўзларни тез-тез такрорларди. Яна кимдир йигитнинг бош томонига юзига бодраб чиқаётган терни артар, далда бўлиб унинг бошини оҳиста ушлаб турарди. Узоқ ҳаракатлардан сўнг профессор:

– Бўлди, – деди чуқур нафас ростлаб.

Ўша заҳоти шифокор ва ҳамшира қизлар унинг оёғига ҳар хил дорилар суриб, темир ёғочлардан ясалган мосламаларни маҳкам боғладилар.

– Сени эртага госпиталга жўна-тишади, икки-уч ойдан кейин юриб кетасан, – самимий қиёфада Нуриддинга юзланди профессор. – Омон бўл, лектор йигит...

Зулфия ЮНУСОВА,
«Vatanparvar»

ОТИШ ТАЙЁРГАРЛИГИ ТИЗИМИДА

АХБОРОТ-КОММУНИКАЦИЯ

ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИНГ

ЎРНИ

Отиш тайёргарлиги тизимида ахборот технологияларидан фойдаланиш ҳарбий хизматчиларнинг жанговар тўқнашув тактик ва техник элементларини янада самарали ўзлаштиришини таъминлайди. Электрон ўқ отиш тренажёрларида ахборот технологияларидан қанчалик кўп фойдаланилса, бўлиnmаларнинг хизмат вазибаларини бажариш унумдорлиги ҳам шунчалик ошади.

Компьютер технологиялари соҳасидаги эволюция замонавий жамият фаолиятининг барча йўналишларини ривожлантиради ва такомиллаштиради, бу онгли равишда ўқув жараёнига инновацион технологик ечимларни жорий этиш талабини қўймоқда.

Тренажёрлар устида олиб бориладиган мустақил ишлар турли даражадаги ўқ отиш қобилиятига эга бўлган ҳарбий хизматчиларнинг натижаларини сезиларли даражада яхшилаши ва барқарорлаштириши мумкин.

Отиш спорти бўладими ёки жанговар фаолиятми, ўқ отиш натижалари ёки ўқ отиш вазифасини ҳал қилиш бевосита ахлоқий ва психологик ҳолатга боғлиқ. Электрон тренажёрлар ва мажмуаларнинг энг муҳим афзалликларидан бири бу отишни ўргана-

ётган шахснинг ахлоқий ва психологик ҳолатини бошқариш имконияти мавжудлигидир.

Тренажёрлар ва комплекслардан фойдаланиш тажрибасидан келиб чиқиб, шунга айтишимиз мумкинки, улар ўқ отаётган одамнинг психофизиологик ҳамда техник тайёргарлигининг ажралмас қисми ҳисобланади. Ҳарбий хизматчи мушак тизимининг куч, шунингдек, қувватга чидамлилиги, реакцияси ва диққатлилиги каби ўзига хос фазилатларини ривожлантиришга ёрдам беради.

Бундан ташқари, компьютер дастури хатоларни баҳолашга имкон беради. Кўп марта такрорлаш таҳлил қилишда онг ости ва мушак хотирасида мушак ҳаракатларини юмшатиш билан боғлиқ зарур кўникмаларни мустаҳкамлашга қаратилган. Ушбу омил юқори тезликда, спорт ва мудофаа отишларига тайёргарлик кўришда муҳим аҳамият касб этади.

Сўнгги йигирма йил ичида ўқ отиш бўйича ахборот технологиялари бозорида турли хил тренажёр комплекслар пайдо бўлди. Уларни шартли равишда электрон нишонлар тизимига ва улар учун мўлжалланган сенсорларга бўлиш мумкин. 2D ва 3D форматдаги тасвирларни проекциялаш тизими ҳамда виртуал тизимли тренажёрлар ҳозирги кунда кенг қўлланилади. Айни кунда энг таниқли ва ижобий томондан исботланган «САТТ» ва «Рубин» тренажёрларини мисол келтириш мумкин.

«САТТ» – ҳар хил турдаги қуроллардан ўқ отишни ўргатиш учун мўлжалланган, 5 метрдан 1 000 метргача бўлган масофада ўқ отишни машқ қилишга имкон берувчи тренажёр. «САТТ» отишни ўрганиш асослари ва қоидаларига кўра, нишонга олиш нуктасини унинг траекторияси кўринишида рўйхатдан ўтказиш ва ҳаракатланишнинг жуда юқори аниқлиги билан ушлайди. Нишон ва тешикнинг координаталари ҳақидаги барча маълумотларни, кейинчалик таҳлил қилиш учун компьютер хотирасида сақлайди.

«Рубин» тренажёри отишни ўрганиш позициясини ўзгартириб, жойидан ҳам, динамикадан ҳам «отиш», шунингдек, бир вақтнинг ўзида бир нечта тингловчиларни тайёрлаш ҳамда натижаларни мониторда акс эттириш имконини беради ва бу ҳақда товушли маълумотлар беради. Ўқ отишнинг умумий натижасини автоматик равишда ҳисоблаш учун ҳам қатор қулайликларга эга.

Кейинчалик технология бозорида пайдо бўлган «Рубин», «Радар», «Макоп» ва «Аркада» фирмалари 2D ва 3D форматдаги, шу жумладан, кўп экранли тасвирларни проекциялаш тизимларини ишлаб чиқиш устида ишламоқда. Ҳозирги вақтда бу интерактив тортишиш галереялари бўлиб, улар тасвирни сенсорли панелда акс эттиради, яъни экрандаги ҳар қандай видеоклипни ижро этиш имконига эга. Отиш масофасини бошқариш дас-

тури зарбага тегишли реакцияни намоиш этади: нишондаги тешик, душман қулаши, портлашлар, объектларни йўқ қилиш ва ҳ.к. Отиш ҳарбий ёки хизмат қуролларидан амалга оширилади. Шундай қилиб, ўқ отиш пайтида тингловчи ҳар бир ўқнинг аниқлиги, ҳаракатларининг ишончилиги ва тезлигига қараб дарҳол ўзгариб турадиган фаол ҳаракатлар иштирокчисига айланади.

Ушбу тизимлардан ўқув жараёнида фойдаланиш малакали ҳарбий хизматчилар тайёрлашнинг якуний мақсадига эришиш имконини беради. Хизмат қуролидан фойдаланишда профессионал кўникмаларни шакллантириш, амалий ҳаракатларни реал шароитларга яқин тарзда ўтказиш қобилияти ва кўникмасини оширади.

Ҳозирда ходисанинг ҳақиқий муҳитини яратадиган ва организмнинг барча тизимларини ўзида тўплайдиган истиқболли ишланмалар, тизимлар ва комплекслар синовдан ўтказилмоқда.

Технологияларнинг ривожланиши ва бу йўналишдаги рақобатнинг ўсиши ишлаб чиқарувчилардан мавжуд ускуналар ва дастурий таъминотни такомиллаштиришга ундайди. Бу янги технологияларни кадрлар тайёрлаш тизимига татбиқ этиш ва натижада ўқув жараёнининг услубий даражасини ошириш учун қўшимча имкониятлар яратади.

Подполковник Фурқат Юлдашев,
Қуролли Кучлар академияси
катта ўқитувчиси, доцент

СПОРТ

Ўзбекистон Республикаси
Қуролли Кучлари ташкил
этилганлигининг 29 йиллиги ва
14 январь – Ватан ҳимоячилари
куни муносабати билан Ўзбекистон
Республикаси мудофаасига
қўмаклашувчи «Ватанпарвар»
ташкilotининг Тошкент шаҳар
ташкilotи билан ҳамкорликда
Олмазор ўқув-техник спорт клуби
унитар корхонаси ўқув базасида
отиш бўйича мусобақа ўтказилди.

ЁШ ВАТАНПАРВАРЛАР

Унда Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактабларни ривожлантириш агентлиги тасарруфидagi Тошкент шаҳридаги Президент мактаби, Мирзо Улуғбек номидаги ихтисослаштирилган мактаб интернати ва Абу Али ибн Сино номидаги ёш биологлар ва кимёгарлар ихтисослаштирилган мактаб ўқувчилари қатнашди.

Унда Ўзбекистон Республикаси мудофаасига қўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкilotи Тошкент шаҳар ташкilotи раиси ўринбосари

Гавҳар Маматова, Олмазор ўқув-техник спорт клуби унитар корхонаси раҳбари Санжар Эсонбаев иштирок этишди.

Унда умумжамоа ҳисобида Президент мактаби I ўринни, Мирзо Улуғбек номидаги ихтисослаштирилган мактаб II ўринни ва Абу Али ибн Сино номидаги ихтисослаштирилган мактаб жамоаси III ўринни эгаллади.

Яккалик биринчилигида Абу Али ибн Сино номидаги мактаб ўқувчиси К. Абдураимов 50 балл билан I ўринни, Президент мактаби ўқув-

чиси Ж. Арифжанов 49 балл билан II ўринни ва М. Улуғбек номидаги мактаб ўқувчиси Б. Орзиев 43 балл билан III ўринни эгаллади. Қизлар ўртасида эса Президент мактаби ўқувчиси М. Рашидова 25 очко билан I ўринни қўлга киритди. Мусобақа сўнггида ғолибларга диплом ва совринлар топширилди.

И. МАМАСОЛИЕВ,
Тошкент шаҳридаги Президент
мактабининг директор ўринбосари

БАТАНПАРВАРЛИК

ҲАРБИЙЛИКДАН САБОҚЛАР

Мамлакатимизда ҳарбий соҳада олиб борилаётган ислоҳотлар армиямиз сафларига жисмоний жиҳатдан етук, маънавий баркамол ёшларни танлаб олиш, жойларда ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси тадбирларини кенг қўламда амалга ошириш имконини бермоқда.

Ғаллаорол туманидаги 22-умумтаълим мактабда ёшлар бир неча йилдан бери ҳарбий-спорт ўйинлари ва ўқ отиш мусобақаларида юқори натижаларни қўлга киритиб келмоқда. Ўтган йили ўқувчиларимиз вилоят миқёсида бўлиб ўтган «Ёш гвардия» ҳарбий-спорт мусобақаси ҳамда тирда нишонга отиш беллашувларида фахрли II ўринни қўлга киритишди. Фирдавс Акро-

мов, Жамшид Ўролов, Бахтиёр Мухаммадиев, Зафар Каримов каби ўқувчилар тенгқурларига намуна бўлишди. Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти томонидан уюштирилган ёзги биатлон мусобақаларида ҳам фахрий ёрлиқ ва диплом билан тақдирландилар. Мактабимиздаги чакирувга қадар бошланғич тайёргарлик фани ўқув хонаси зарурий ўқув қуроллари

ва техник воситалар билан тўлиқ жиҳозланган. Ватан ҳимоясини олий шараф деб билган бўлажак аскарлар ўз маҳоратларини ошириб, мустаҳкам ҳарбий интизом, қурол-яроғлар қўлланишига доир ва бошқа илк ҳарбий сабоқларни мукамал ўзлаштирмоқдалар. «Ватан ҳимояси – олий шараф», «Оталар жасорати – фарзандларга мерос» каби стенд ва фотокўргазмалар ўқувчилар томонидан тайёрланиб, бу ишлар улар тарбиясида муҳим ўрин тутмоқда.

Ўқувчилар ўртасида кураш, турникда тортилиш, сузиш, арқон тортиш, сафда қўшиқ айтиш, қисқа ва узоқ масофаларга югуриш каби спортнинг ўндан ортиқ турлари бўйича мунтазам равишда ўтказилаётган мусобақалар тўғрисида мактабимиз ёшлари «Ватанпарвар» ташкилотининг

ўн бешга яқин фахрий ёрлиқ ва дипломлари ҳамда қимматбаҳо совғалари билан тақдирланди.

«Эл-юрт ҳурмати» ордени нишондори, халқ маорифи аълочилиги Анвархон Ибодуллаев кўп йиллар шу ўқув даргоҳида фаолият юритиб, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда муносиб ҳиссасини қўшиб келди. Ўқув даргоҳида меҳнат фахрийсига атаб кўргазмали бурчак ташкил этилган. Бугунги кунда фахрий педагогнинг ёшларга ибрат бўларли ҳаёт йўли фотокўргазмада ифодаланган.

Акром ТОЖИЕВ,
чакирувга қадар
бошланғич
тайёргарлик фани
ўқитувчиси

ТАШРИФ

МУЛОҲАЗА

ТАСАВВУР ТААССУРОТГА АЙЛАНДИ

Қуролли Кучлар давлат музейида пойтахтимиздаги Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактаблар ўқувчилари иштирокида «Ўзбекистон Республикасига садоқат билан хизмат қиламан!» мавзусида маънавий-маърифий тадбир ўтказилди.

Муаллиф суратга олган

Дастлаб Қуролли Кучлар марказий фахрийлар кенгаши аъзолари, музей ва агентлик раҳбарияти, мактаб ўқитувчилари ва ўқувчилари «Ватанга қасамёд» монументи пойига гулчамбарлар қўйди. Тадбирда сўзга чиққан Қуролли Кучлар давлат музейи директори Мусалим Нуриддинов, Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактабларни ривожлантириш агентлиги директори ўринбосари Амирулла Абдуллаев, Республика Маънавият ва маърифат маркази бўлим бошлиғи Нодира Дўстхўжаева ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, миллий армиянинг жамиятдаги ўрни, юрт тинчлиги, халқимиз фаровонлигини таъминлашда ҳарбийларнинг ҳиссаси катта эканини таъкидлади.

Тадбирнинг бадиий қисмида Тошкент шаҳридаги Президент мактаби, Абдулла Қодирий номидаги ижод мактаби, Мирзо Улуғбек номидаги ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактаб-интернати, Абу Али ибн Сино номидаги ёш биолог-

лар ва кимёгарлар ихтисослаштирилган мактаби, Мухаммад ал-Хоразмий номидаги ахборот-коммуникация технологиялари йўналишига оид фанларга чуқурлаштириб ўқитишга ихтисослаштирилган мактаби ўқувчилари томонидан намойиш этилган саҳнали кўриниш ва бадиий чиқишларда халқимизнинг Иккинчи жаҳон уруши йилларида кўрсатган жасорати, бугунги тинч ва дориламон кунлар шукронаси акс эттирилди. Қуролли Кучлар Марказий ашула ва рақс ансамбли ижросидаги куй-қўшиқлар даврага байрамона кайфият улашди.

Тадбир якунида музей томонидан «Энг яхши тасвирий санъат асари» танлови совриндорлари, иқтидорли ўқувчилар тақдирланди. Ўз навбатида, агентлик томонидан Қуролли Кучлар марказий фахрийлар кенгаши аъзолари, бир гуруҳ ҳарбий хизматчиларга ташаккурнома ва эсдалик совғалар топширилди.

Д. РЎЗИҚУЛОВ

«Vatanparvar» газетасининг 2020 йил 27 ноябрь сонидида чоп этилган «Виртуал табассум» сарлавҳали мақолани ўқиб, ўйга толдим. Беихтиёр ўзимнинг ижтимоий тармоқлар орқали ёзишмаларда кайфият, изҳор ёки ҳолатни ифодаловчи «смайлик»лардан қанчалик фойдаланишимни таҳлил қила бошладим.

«ВИРТУАЛ ТАБАССУМ»НИ ЎҚИБ

Тўғилган кун ва бошқа байрамларда яқинларга юбориладиган табрикдан тортиб, оддий хабарларимизда турфа атрибутлардан фаол фойдаланишимиз рост. Лекин масаланинг бошқа томони ҳам бор. Муаллиф таъкидлаганидек, аслида дилимиздан тилимизга кўчадиган эзгу сўзлар, яқинларимизга меҳр, изҳорларимизнинг ўрнини ана шу «смайлик»лар эгаллаб олмаяптими? Мисол учун, бирор яқинимиз қўнғироқ қилса, жавоб беролмаймиз, лекин бошқаларга «Телеграм» мессенжеридан «кечирасан» маъносида тишларини кўрсатиб турган смайликни юборишга вақт топамиз, кўпинча шуни афзал кўрамыз.

Талабаман. Менинг бир ўртоғим бор, жуда эътиборли, зийрак йигит. Ҳар жума кўни барча танишларига шеърлар билан биргаликда қўлини дуога очган «смайлик»ни қўйиб, табрик йўллайди. Менга ҳам юборади. Самимий. У билан бир хонада ижарада турамыз. Айтишича, юзма-юз табриклагани уялармиш. Ҳали интернетдан ҳам зерикармиз. Бир-биримиз билан юзма-юз узоқ гаплашиб ўтирармиз. Бироқ у кунлар қачон келади?!

Камолиддин РЎЗИМАТОВ,
ЎЗЖОКУ ҳарбий журналистика
йўналиши талабаси

ПРОФЕССИОНАЛ КАДРЛАРНИ ТАЙЁРЛАШ — АСОСИЙ МАҚСАДИМИЗ

Мухтарам Президентимиз Ўзбекистон Республикаси Қуrolли Кучлари ташкил этилганининг 29 йиллиги ва Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан байрам табригида таъкидлаганларидек, «Янги Ўзбекистонда ёш авлоднинг жисмоний ва маънавий соғлом, она Ватанга фидойи ва жонқуяр инсонлар бўлиб улғайиши, шонли тарихимиздан ибрат олиб, ундан фахрланиб яшаши учун барча куч ва имкониятимизни тўлиқ сафарбар этиш давр талабидир».

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йилнинг 29 декабрдаги Олий Мажлисида йўллаган Мурожаатномасида таъкидланганидек, биз ўз олдимишга мамлакатимизда Учинчи Ренессанс пойдеворини барпо этишдек улғу мақсадни қўйган эканмиз, бунинг учун янги Хоразмийлар, Берунийлар, Ибн Синолар, Улғубеклар, Навоий ва Бобурларни тарбиялаб берадиган муҳит ва шароитларни яратимиз керак.

2021 йилга мамлакатимизда «Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб ном берилгани халқимиз, айниқса ёшларимиз томонидан катта хурсандчилик билан кутиб олинди.

Мурожаатноманинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, Қуrolли Кучларимиз қудратини, қўшинларнинг профессионал ва жисмоний салоҳиятини юксалтириш, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оилаларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш ҳамда ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш

ишларига алоҳида эътибор қаратиш лозимлиги ҳамда сўнгги йилларда республикаимизда юз берган табиий ва техноген офатлар, куз-қиш мавсумида содир бўлаётган ёнғин ва бошқа кўплаб нохуш ҳолатлар бу борадаги мавжуд тизимни янада такомиллаштиришни тақозо этаётганлиги, юртимизда барпо этилаётган кўплаб йирик объектлар ва баланд қаватли биноларда ёнғин хавфсизлигини таъминлашнинг янги тизимини ташкил этиш зарурлиги, шунингдек, соҳанинг моддий-техник базаси ва кадрлар салоҳиятини тубдан мустаҳкамлаш лозимлиги алоҳида қайд этилди ҳамда «Фавқулоддаги ҳолат тўғрисида»ги қонун лойиҳаси ҳамда тегишли муаммолар ечимига қаратилган Ҳукумат дастури ишлаб чиқиши вазифалари белгилаб берилди.

Дарҳақиқат, сўнгги йилларда Фавқулодда вазиятлар вазирлиги тизимида кенг кўламли ислохотлар амалга оширилмоқда. Ушбу ислохотлар натижасида Фавқулодда вазиятлар ака-

демиясида ҳам барча йўналишларда тизимли ишлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 10 апрелдаги «Ўзбекистон Республикасида фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва бартараф этиш ҳамда ёнғин хавфсизлигини таъминлашнинг сифат жиҳатидан янги тизимини жорий этиш тўғрисида»ги фармони асосан Ички ишлар вазирлиги Ёнғин хавфсизлиги институти Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги тизимига ўтказилиб, академия мақоми берилди.

Давлатимиз раҳбарининг 5 та муҳим ташаббусларида белгилаб берилган айнан — ёшларнинг мусиқа, рассомлик, адабиёт, театр ва санъатнинг бошқа турларига қизиқишларини ошириш, истеъдодларини юзага чиқариш, жисмоний чиниқтириш, уларнинг спорт соҳасида қобилиятини намоён қилишлари учун зарур шароитлар яратиш, аҳоли ва ёшлар ўртасида компьютер технологиялари ва интернетдан самарали фойдаланишни ташкил этиш, шунингдек, ёшлар маънавиятини юксалтириш, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш бўйича ҳам тизимли ишлар ташкиллаштирилмоқда.

Ҳарбий таълим муассасаларида ватанпарварлик руҳини тарғиб қилувчи ўтказилаётган амалий тадбирлар, ўз навбатида, ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда ўзига хос намуна бўлмоқда. Ёш авлодда қатъий ҳаётий позиция, Ватанга бўлган садоқат туйғусини шакллантириш, ўрта мактабдан олий ўқув юртигача бўлган

даврдagi узлуксиз ҳарбий таълим ва ватанпарварлик тарбияси бўйича яхлит тизим яратилмоқда.

Иккинчи жаҳон урушида мардлик ва жасорат, фронт ортида матонат ҳамда инсонпарварлик намуналарини кўрсатган кўп миллатли Ўзбекистон халқининг фашизм устидан қозонилган буюк ғалабани таъминлашга қўшган муносиб ҳиссасини кенг миқёсда ёритиш, уруш қатнашчилари ва фронт ортида фидо-корона меҳнат қилган юртдошларимизнинг номларини абадийлаштириш, уларнинг беқиёс жасорати ва матонатини тарих саҳифаларига муҳрлаш, ёш авлодни Ватанга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш мақсадида Тошкент шаҳрида барпо этилган, «Ғалаба боғи» ёдгорлик мажмуаси ва «Адиблар хиёбони»га академия ҳарбий хизматчилари ва курсантларини мунтазам ташриф буюришлари таъминланган.

Мухтасар қилиб айтганда, 2021 йилга «Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб ном берилиши замирида ҳам мамлакатимизда илм-фанни янада раванқ топтириш, ёшларимизни чуқур билим, юксак маънавият ва маданият эгаси этиб тарбиялаш борасидаги муҳим амалий ишларни давом эттиришимиз зарур ва асосий мақсадимиз ҳам етук малакали мутахассисларни тайёрлашдан иборат ҳисобланади.

**Полковник
Абдуазим АХМАДХОДЖАЕВ,
Фавқулодда вазиятлар
вазирлиги академияси
бошлигининг ўринбосари**

НАГРАЖДЕНИЕ

ДОСТОЙНАЯ НАГРАДА ЗА НЕОЦЕНИМЫЙ ВКЛАД

В отделе по делам обороны Мирабадского района столицы в честь празднования 29-годовщины образования Вооруженных сил Республики Узбекистан и Дня защитников Родины состоялось награждение группы руководителей начальной допризывной подготовки молодежи нагрудным знаком «Мудофаа вазирлиги фахрийси».

Сегодня большинство руководителей начальной допризывной подготовки — это военнослужащие, вышедшие в отставку или в резерв. У них в арсенале большой опыт в воспитании молодежи в духе патриотизма и чувства сопричастности к судьбе Родины.

Каждый год в честь праздника группа руководителей в присутствии представителей государственных и общественных организаций достойно поощряются, а также награждаются нагрудным знаком «Мудофаа вазирлиги фахрийси».

Фотоматериал

— Благодаря целенаправленным действиям наших учителей, — говорит начальник ОДО Мирабадского района подполковник Дилмурод Артиков, — патриотическое воспитание нашей молодежи поднялось на новый уровень. Отрадно, что среди молодежи число желающих связать свою дальнейшую судьбу с национальной армией растет из года в год. Вклад учителей начальной допризывной подготовки в этом направлении не оценим.

Награждая «виновников» события председатели Совета ветеранов города Ташкента и Мирабадского района полковники в отставке Зоҳид Аҳметходжаев и Хусан Зуфаров отметили, что на достигнутом не стоит останавливаться. Работа в патриотическом воспитании молодежи требует не малых сил, еще большей самоотдачи и энтузиазма. А результат один — «Ўзбекистон Республикасига садоқат билан хизмат қиламан!»

Чингиз РАИМБЕРДИЕВ

УСТУВОР ВАЗИФА

Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари тасарруфидаги ҳарбий қисмда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлиси ва халқимизга йўллаган Мурожаатномаси юзасидан тадбир бўлиб ўтди. Ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари иштирок этган йиғинда Мурожаатномадан келиб чиқадиган устувор вазифаларга тўхталиб ўтилди.

ИСЛОХОТЛАР БИЛАН ҲАМНАФАС

Тадбирда Ҳаво ҳужумидан мудофаа қўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонининг тарбиявий ва мафкуравий ишлар бўйича ўринбосари полковник Даврон Усмонов, Тошкент ҳарбий прокурорининг катта ёрдамчиси адлия майори Гулчеҳра Турсунова, Мудофаа вазирлиги хотин-қизлар ва ҳарбий хизматчилар оила аъзолари билан ишлаш бўйича бош мутахассиси Зулфия Мансурова, Янгийўл шаҳар ИИБ бошлигининг хотин-қизлар масалалари бўйича инспектори подполковник Умида Пўлатова, Республика Маънавият ва маърифат маркази Янгийўл шаҳар бўлинмаси раҳбари Матлуба Ғуломова, қўмондонлиқнинг хотин-қизлар

ва ҳарбий хизматчилар оила аъзолари билан ишлаш бўйича етакчи мутахассиси Дилбар Хусанова, шоир Эркин Ақром ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этишди.

Тадбирда сўз олганлар мамлакатимиз истиқболи, халқимиз ҳаётини ҳар томонлама қамраб олган ушбу Мурожаатнома юзасидан ўзларининг шаффоф фикр ва мулоҳазаларини билдиришди. Мурожаатномада қайд этилган вазифаларга алоҳида урғу беришди. Мурожаатномага бағишланган тадбир йиғин иштирокчиларида катта таассурот қолдирганини улар ўз сўзларида таъкидлаб ўтишди.

З. ЮНУСОВА

СЕРЖАНТЛАР – АРМИЯМИЗ СУЯНЧИ

ЯНГИ ЎҚУВ
МАВСУМИ БОШЛАНДИ

Самарқанд шаҳрида жойлашган Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Кичик мутахассисларни тайёрлаш маркази Мудофаа, Ички ишлар вазирликлари, Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинлари, Миллий гвардия қўшинларининг кичик командирлик таркибини тайёрлаш ва малакасини оширишга мўлжалланган.

Бугунги кунда марказда муҳандислик, артиллерия бўлинмалари, алоқа, қуруқликдаги қўшинлар ва ҳаво ҳужумидан мудофаа сингари 10 та йўналиш бўйича мутахассислар тайёрланади.

Марказда янги ўқув мавсуми очиلىшига бағишланган тадбир бўлиб ўтди. Унда Марказий ҳарбий округ қўшинлари қўмондонлиги масъул офицерлари, марказ шахсий таркиби, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этди.

– Уч ойлик курсда назарий ва амалий машғулотлар карантин қоидаларига риоя қилинган ҳолда ўтказилади ҳамда ҳарбий хизматчиларга дастлабки тактик бўлинмаларни бошқариш, профессионал бошқарув кўникмаларини шакллантириш, ҳолатни баҳолаш ва турли вазиятларда қарорлар қабул қилиш, қурол-аслаҳа ва ҳарбий техникалар тўғрисида батафсил маълумотлар берилади, –

дейди марказ бошлиғи полковник А. Джаббаров.

Илк машқни тактик тайёргарлик машғулотида Марказ бошлиғи «XX аср иккинчи ярми – XXI аср бошидаги замонавий умумқўшин жанги ва маҳаллий урушларда ҳарбий санъатнинг ривожланиши» мавзусидаги маърузаси билан бошлаб берди.

Контракт бўйича ҳарбий хизматчи, оддий аскар Хайрулло ЎЛМАСОВ, марказ пресс-атташеси

ФЕСТИВАЛЬ

Тошкент ҳарбий прокуратураси ва Зангиота тумани ҳокимлиги ҳамкорлигида Мудофаа вазирлиги Ахборот-коммуникация технологиялари ва алоқа ҳарбий институти, Махсус-авария тиклаш бошқармаси ва алоқачилар ҳарбий қисми, вазирлик касаба уюшмаси, туман Ёшлар иттифоқи ҳамда кенг жамоатчилик вакиллари иштирокида «Соғлом ҳаёт сари 5 000 қадам» фестивали ўтказилди.

Унда ҳарбий хизматчилар, уларнинг оила аъзолари, ўқувчилар, профилактик ҳисобда турувчи ва уюшмаган ёшлар ҳамда фахрийлар, шунингдек, тумандаги «Қуёшли» ва «Эркин» маҳалла фуқаролар йиғинлардан 14 ёшдан 60 ёшгача бўлган фуқаролар қатнашдилар.

Ўтказилган фестивал доирасида йиғилганлар учун Мудофаа вазирлиги махсус-авария тиклаш бошқармасига қарашли «Импульс» ҳарбий ансамбли жамоаси ва туман маданият марказининг таниқли хонандалари ижросида куй ва қўшиқлар ижро этилиб, туман ҳокимлиги ҳамда Ёшлар иттифоқи томонидан фаол иштирокчилар диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Бу каби тадбирлар ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, юртга садоқатли ва фидойи бўлиб улғайишига, аҳолининг соғлом турмуш тарзини яхшилашга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

Адлия майори Гулчехра ТУРСУНОВА, Тошкент ҳарбий прокурорининг ёрдамчиси

2021 йил – «ЁШЛАРНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА АҲОЛИ САЛОМАТЛИГИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙИЛИ»

Мамлакатимизда аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш борасида қабул қилинаётган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар ижросини таъминлаш мақсадида, юртдошларимиз учун мунтазам тиббий кўриклар, соҳа мутахассисларини жалб этган ҳолда учрашувлар ва давра суҳбатлари ўтказиб келинмоқда.

ФАРОВОН ТУРМУШ ТАРЗИНИ
ТАЪМИНЛАШ Йўлида

Давлатимиз раҳбари томонидан 2021 йилнинг «Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб эълон қилиниши ҳам бу соҳада амалга оширилаётган ислохотларнинг мантиқий давомидир.

Барча соҳада бўлгани каби Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларида ҳам ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари саломатлигини мустаҳкамлаш, турли касалликларнинг келиб чиқиши ва тарқалишининг олдини олишга қаратилган тизимли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, Мудофаа вазирлиги Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлигида «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия фондининг Тиббий-ижтимоий маркази мутахассислари томонидан ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари учун тиббий кўрик ташкил этилди.

Бу жараёнда педиатр, терапевт, гинеколог, офтальмолог, лор, невролог, эндокринолог каби шифокорлар кўриги, шунингдек УТТ ва ЭКГ текширувлари ҳам ўтказилди. Асосий эътибор ҳарбийларнинг аёллари ва фарзандларига қаратилгани боис, уларнинг тиббий маданиятини янада ошириш мақсадида «Хотин-қизлар репродуктив саломатлиги – соғлом келажак асоси», «Коронавирус касаллиги ҳақида тушунча ва унинг салбий оқибатлари» мавзуларида профилактик суҳбатлар ҳам олиб борилди.

– Ўз вақтида ўтказиладиган тиббий кўрик доимо соғлом бўлиб юриш имконини яратади, – дейди I даражали сержант Шаҳноза Мухаммадиева. – Тиббий кўриқнинг аҳамияти шундаки, касалликлар барвақт аниқланади ва хасталиқнинг сурункали ҳолатга ўтиб кетишининг олди олинади, инсон умри узаяди, соғлом авлод дунёга келади.

Таъкидлаш жоизки, ўтказилаётган бу каби тадбирлар юрт ҳимоячиларининг оилаларида соғлом турмуш тарзини кенг татбиқ этишда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Капитан Фарида БОБОЖОНОВА, Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлиги матбуот хизмати бошлиғи

САНА

БАТАЛЬОН ТАШКИЛ ТОПГАН КУН
КЕНГ НИШОНЛАНДИ

Каттақўрғон гарнизонидаги сафарбарлик чақируви резерви батальони ташкил топган кун муносабати билан ҳарбий қисмда катта тантана бўлиб ўтди.

Дастлаб батальон командири подполковник Аскар Юсупов Марказий ҳарбий округ қўшинлари қўмондон томонидан йўлланган байрам табригини ўқиб эшиттирди.

Шундан сўнг тадбирда иштирок этган кенг жамоатчилик вакиллари ҳарбий хизматчиларни муҳим сана муносабати билан самимий табриклаб, ўзларининг эсдалик совғаларини топширди.

Ўз хизмати билан шахсий таркибга намуна бўлаётган бир гуруҳ ҳарбий хизматчилар қимматбаҳо совға ва фахрий ёрлиқлар билан тақдирланди.

Тадбир Каттақўрғон шаҳар маданият бўлими санъаткорларининг шўх куй ва қўшиқларига уланиб кетди.

Майор Учқун САЪДУЛЛАЕВ

ЁШЛАРГА ҚУТҚАРУВЧИЛИК КАСБИНИНГ СИР-СИНОАТЛАРИ ЎРГАТИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги академиясида «Мард, жасур ва садоқатли ватанпарварларни тарбиялаш – мактаб остонасидан бошланади!» шиори остида «Очиқ эшиклар куни» бўлиб ўтди.

Бундан кўзланган мақсад – ёшларнинг миллий армиямиздан фахрланиш ҳиссини ошириш, уларнинг қалбида она юртга чексиз меҳр-муҳаббат ҳамда садоқат туйғуларини шакллантириш, ҳарбий хизматчиларни шарафли қутқарувчилик касбига садоқат ва матонат билан ёндашиш сари ундашдан иборатдир.

Тадбирда Ёшлар иттифоқи Сергели туман Кенгаши, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ва ФВВ академиясига бириктирилган пойтахтимизнинг 10 га яқин таълим муассасалари ўқувчи-ёшлари ва фаоллари, академия профессор-ўқитувчилари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Дастлаб Сергели туманидаги 300-сонли ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактаби ўқувчиларининг ва курсантларнинг қўл жанги спорт тури бўйича чиқишлари, фавқулодда вази-

ятларнинг олдини олиш ва бартараф этиш, ёнғин хавфсизлиги қоидалари, саф меъёрлари, бирламчи ёнғин ўчириш воситаларидан фойдаланиш бўйича викториналар барчани бирдек завқлантирди. Шунингдек, ёнғин ўчирувчи ва қутқарувчининг жанговар кийимини вақт меъёрлари бўйича кийиш бўйича мусобақалар эса ёшлар чаққонлигини синовдан ўтказди.

Тадбирнинг иккинчи қисми очиқ осмон остидаги амалий-кўргазмали чиқишларга бой бўлди.

Ўқувчи ёшлар кўз ўнгида ўқув ёнғин-қутқарув минорасининг 4-қаватидан ўз-ўзини қутқариш ҳамда ишғол қилиш нарвони ёрдамида 4-қаватга кўтарилиш машқлари мутахассисларнинг маҳоратини кўрсатиб берган бўлса, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ёнғин ўчириш ва қутқарув техникаларининг кўргазмали намойиши, ёнғин ўчириш амалий спорти бўйича жанговар ёйилиш кўргазмали чиқишлари барчани касб машаққатларидан огоҳ этди.

«Очиқ эшиклар куни» якунида академиянинг Маънавият ва маърифат маркази хонандалари томонидан Ватанимизни мадҳ этувчи куй-қўшиқлар ижро этилди.

Лейтенант Бобур ЭЛМУРОДОВ

САРЧАШМА

«КИТОБ – МАЪНАВИЯТ ЁҒДУСИ»

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги 271-умумтаълим мактабида Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Моделлаштириш ва симуляция бўйича ахборот технологиялари махсус маркази ҳарбий хизматчилари томонидан «Китоб – маънавият ёғдуси» шиори остида ҳарбий-ватанпарварлик тадбири ўтказилди.

Унда иштирок этганлар мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотлар жараёнида ёшларга катта эътибор қаратилаётгани, фарзандларимиз ҳам жисмонан, ҳам маънан комил инсон бўлиб вояга етишларини таъминлаш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида гапиришди.

Полковник О. Умаров сўзга чиқиб, вояга етаётган фарзандларимиз аъло баҳоларга ўқиб, билимларини мустаҳкамлашларига шароит яратиш, юксак маънавиятга эга шахс сифатида тарбиялаш, озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаётни таъминлашимизнинг асосий шартларидан бири бўлиб қолишини таъкидлади.

Шундан сўнг ўқувчилар томонидан тайёрланган концерт дастури намойиш этилди. Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт университети талабалари сўзга чиқиб, китоб инсоннинг дўсти эканлиги ҳақидаги фикр-мулоҳазаларини билдириб, ўз шеърларидан ўқиб бердилар. Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти талабаларининг шўх куй-қўшиқлари, иқтидорли ўқувчилар томонидан ижро этилган рақслар тадбир иштирокчилари кўнгилларига хушнудлик бахш этди.

Тадбир давомида энг фаол ўқувчилар ҳамда талабалар Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Моделлаштириш ва симуляция бўйича ахборот технологиялари махсус маркази раҳбарининг ташаккурномалари ва бадий китоблар билан тақдирландилар.

Лейтенант Раҳимбек РУСТАМОВ

MILLIY G'URUR

Yoshligidan sport bilan shug'ullanib kelayotgan, bu sohani qalban sevib, unga butunlay bog'langan akam Hayotjon Esonboyev...

OILAMIZ FAXRI

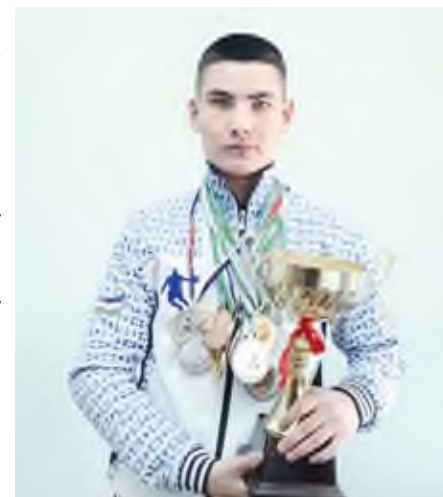
Akam bolaligidan sportga qiziqdi, unga mehr qo'ydi va bu sohaning yetuk mutaxassisi bo'lishni o'z oldiga eng katta maqsad qilib qo'ydi. O'n bir yoshidan kikkboxing sport turi bilan shug'ullanib keladi. U 2014–2017-yillar o'rtasida ko'p bora viloyat ochiq chempionati musobaqalarida ishtirok etdi. Afsuski, bir necha bor musobaqada mag'lubiyatga uchradi. Bu gaplarni yozmasam ham bo'lardi-ku, lekin inson har bir yutuqqa mashaqqatlar bilan erishishi haqiqat ekanligi uchun aytib o'tgim keldi. Qolaversa, akam bu mag'lubiyatlardan to'g'ri xulosa chiqara oldi. Muhimi shu! Jang maydonida ketma-ket bosh egib turish har qanday sportchi uchun ham og'ir. Ammo akam tushkunlikka tushmadi, ruhiyatini mustahkamlab bordi. Ko'p vaqtini murabbiylari yonida o'tkazdi.

2018-yil kikkboxing bo'yicha yoshlar va o'smirlar o'rtasida bo'lib o'tgan O'zbekiston kubogi musobaqasida 60 kg vazn toifasida faxrli 1-o'rinni egalladi. Bu g'alaba ketidan yana ko'plab yutuqlar akamni izlab kelaverdi. Hozirda akam 6 ta oltin, 5 ta kumush va 1 ta bronza medal egasi. Ota-onam, murabbiylari ishonchini oqlagan holda nafaqat oilamiz, balki mahallamiz faxri hamdir.

Akam armiya er yigit uchun haqiqiy hayot maktabi ekanini anglab, harbiy xizmatga otlandi. U hozir harbiy libos kiyib, ona Vatanimizni qo'riqlamoqda. Harbiy xizmat chog'ida ham bir nechta musobaqalarda ishtirok etib, I darajali diplom va oltin medal sohibi bo'ldi. Oilamiz faxri bo'lmish akam bilan men doim faxrlanaman!

Musobaqadan so'ng uyga qaytgach, yurtimiz bayrog'ini egningizga ilib suratga tushar edingiz va bu an'anangizni kun kelib jahon maydonidan muzaffar qaytib ham davom ettirishingizga ishonaman, akajon!

Aziza ESONBOYEVA,
Jizzax shahridagi
23-maktabning 10-sinf o'quvchisi

БОКС

Дунё бўйлаб тарқалган коронавирус одамлар ҳаётига хавф солиш билан бирга уларнинг саломатлиги ва бирлиги учун хизмат қилувчи спортга ҳам катта ҳужум қилди – 2020 йилги халқаро миқёсдаги аксарият спорт мусобақалари кечиктирилди ёки тўхтатилди, бир қатор спорт турлари бўйича ҳатто мамлакат биринчиликлари ҳам ўтказилмади. Узоқ чўзилган танаффус спорт ихлосмандларини ҳам зериктириб юборди. Мана, ниҳоят уларнинг суюклилари яна машғулотларга киришиб, йирик спорт мусобақаларига тайёргарликни бошлаб юборишди, жумладан чарм қўлқоп усталари ҳам.

Бокс бўйича Ўзбекистон терма жамоаси айни кунларда Тошкент вилояти Янгиобод шаҳар спорт мажмуасида хорижликлар ҳам қатнашаётган халқаро ўқув-машғулоти йиғинида иштирок этмоқда. Терма жамоа сафига Мудофаа вазирлиги Олий спорт натижаларини ривожлантириш маркази (Марказ) боксчилари ҳам жалб этилган. Хусусан, Марказ аъзоларидан 2017 йилги қитъа чемпиони, 2020 йилги мамлакат биринчилиги ғолиби, халқаро тоифадаги спорт устаси оддий аскар Нодиржон Мирзааҳмедов (49 кг), кўплаб халқаро мусобақалар ғолиби оддий аскар Абдоржон Қодиров (52 кг), 2018 йилги Осиё ўйинлари ғолиби, 2019 йилги жаҳон чемпиони лейтенант Миразизбек Мирзахалилов (57 кг), бир неча халқаро мусобақалар ғолиби Аб-

дулхай Шораҳматов (57 кг), 2018 йилги Осиё ўйинларининг кумуш медали совриндори, ҳарбийлар ўртасидаги 2019 йилги Бутунжаҳон армия ўйинлари финалчиси кичик сержант Шунқор Абдурасулов (60 кг), бир неча халқаро мусобақаларнинг ғолиб ва совриндори кичик сержант Жаҳонгир Расулов (69 кг) ва Бутунжаҳон армия ўйинлари ғолиби, 2020 йилги мамлакат чемпиони оддий аскар Мадияр Саидрахимов (91 кг) мамлакатимиз терма жамоасининг халқаро ўқув-машғулоти йиғинида қатнашмоқда.

Негизи асосан армиямиз чарм қўлқоп усталаридан ташкил топган

ТАЙЁРГАРЛИК БОШЛАНДИ

Ўзбекистон терма жамоасига жалб этилган Мудофаа вазирлиги Олий спорт натижаларини ривожлантириш маркази боксчилари (чапдан ўнгга):

Қитъа чемпиони оддий аскар Нодиржон Мирзааҳмедов	(49 кг)
Жаҳон чемпиони лейтенант Миразизбек Мирзахалилов	(57 кг)
Осиё ўйинларининг кумуш медали соҳиби кичик сержант Шунқор Абдурасулов	(60 кг)
Бутунжаҳон армия ўйинлари ғолиби оддий аскар Мадияр Саидрахимов	(91 кг)
Бир неча халқаро мусобақалар ғолиби кичик сержант Жаҳонгир Расулов	(69 кг)
Кўплаб халқаро мусобақалар ғолиби оддий аскар Абдоржон Қодиров	(52 кг)
Бир неча халқаро мусобақалар ғолиби Абдулхай Шораҳматов	(57 кг)

мамлакатимиз бокс терма жамоасини бу йил бир қатор йирик халқаро спорт мусобақалари кутмоқда. Уларнинг орасида энг муҳими – 2020 йилдан 2021 йилга кўчирилган ва «Токио – 2020» номи билан юритиладиган XXXII ёзги Олимпиада ўйинларида юртимиз спорт шарафини муносиб ҳимоя қилиш. Маълумки, аввалги, яъни Бразилиянинг Рио шаҳрида ўтказилган XXXI ёзги Олимпиада ўйинларида Ўзбекистон

терма жамоаси томонидан жами 13 та медаль қўлга киритилган ва юртимиз спорти тарихидаги ушбу энг йирик муваффақиятга боксчиларимиз умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни қўлга киритган ҳолда муносиб улуш қўшишганди. Ўйлаймизки, «Токио – 2020»даги қатнашув ҳам кутилганидек бўлади ва бугунги кундаги тайёргарлик машғулотларидан кўзланган асосий мақсад ҳам шунга қаратилган.

ДЗЮДО

Қатар пойтахтида дзюдо бўйича мавсумнинг илк расмий халқаро турнири – «Доҳа Мастерс» бўлиб ўтди. Унда юртимиз терма жамоаси, жумладан, Мудофаа вазирлиги Олий спорт натижаларини ривожлантириш маркази (Марказ) вакиллари ҳам қатнашиб, ғолиблик учун баҳс олиб боришди.

Мазкур турнир олдида Халқаро дзюдо федерацияси (IJF) 2021 йилнинг XXXII ёзги Олимпиада ўйинларига қадар ўтказиладиган мусобақалар тақвими эълон қилди. Аввало, ушбу тақвимдан ўрин олган ва биз учун аҳамиятли бўлган бир қатор мусобақаларга тўхталиб ўтамиз. Мавсумни Қатардаги «Мастерс» турниридан бошлаган дзюдочиларимиз февраль ойида Исроилда ўтказиладиган шундай тоифадаги мусобақада қатнашишди. Март ойида мамлакатимиз пойтахтида илк бор «Катта дубулға» туркумига кирувчи йирик мусобақа ўтказилиши режалаштирилган. Дзюдочиларимизни XXXII ёзги

БИРИНЧИ ХАЛҚАРО ТУРНИРДАН БИТТА МЕДАЛЬ

Олимпиада ўйинларига қадар яна учта «Катта дубулға» турнири, шунингдек, Осиё чемпионати ҳам кутиб турибди. 6-13 июнь кунлари Венгрияда ўтказиладиган катталар ўртасидаги дунё биринчилиги эса «Токио – 2020» ёзги Олимпия ўйинлари учун рейтинг очколарини тақдим қилувчи сўнгги мусобақа бўлади. Дарвоқе, Тошкент шаҳри 2021 йилги жаҳон чемпионатида мезбонлик қилиши керак эди. Бироқ халқаро ташкилот (IJF) билан келишилган ҳолда у 2022 йилга кўчирилдики, ушбу дунё биринчилиги энди «Париж – 2024» Олимпия ўйинлари учун рейтинг очколарини тақдим қиладиган турнирлар сирасига киради.

«Катта дубулға» туркумидаги мусобақалардан кейинги табақада турувчи «Мастерс» турнирларидан бири йил бошида Қатар пойтахтида ўтказилди. Унда 69 мамлакатнинг 400 нафарга яқин кучли дзюдочилари қатнашди. Ушбу мусобақа дзюдочилар учун жаҳон чемпионати ва ёзги Олимпиада ўйинларига саралаш вазифасини ўтовчи рейтинг очколарини қўлга киритиш билан ҳам муҳим аҳамиятга эга эди. Зеро, «Мастерс» турнирида ғолиб чиққан спортчилар 1800 рейтинг очкосига

эга бўлишдики, жаҳон дзюдочилари учун ҳозирги кундаги биринчи вазифа рейтинг очколарини янада бойитиш ва «Токио – 2020» Олимпия ўйинларига йўлланмани қўлга киритиш бўлиб турибди.

2021 йилги мавсумнинг илк халқаро мусобақаси олдида Илиас Илиадис мураббийлигидаги Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари IJF рейтингда деярли барча вазн тоифаси бўйича Олимпия йўлланмасини қўлга киритиш мумкин бўлган поғоналарни эгаллаб турган эди. Улардан бири мамлакатимиз миқёсида 2020 йилнинг «Энг яхши спортчи»си деб топилган Мудофаа вазирлиги Олий спорт натижаларини ривожлантириш маркази вакили Давлатбек Бобоновдир. У Қатардаги «Мастерс» турнири олдида IJF Олимпия рейтингда 90 кг вазн тоифасида 2689 очко билан 18-ўринда қайд этилганди. Маълумки, рейтингда 22-ўрингача поғонани эгаллаб турганлар Олимпия лицензиясини қўлга киритади. Боз устига дзюдочимиз вазн тоифасида тўртта давлатдан икки нафардан вакил 18-поғонагача ўринларда эканлигини инобатга олган ҳолда уларнинг бормаидиганлари ҳисобида Бобоновни рейтингда 14-ўрингача

кўтариш мумкин бўларди. Қатардаги «Мастерс» турнири дзюдочимиз учун бироз омадсиз якунланди. Чорак финалгача муваффақиятли беллашган Марказ аъзоси бронза медаль йўлидаги ўтиш баҳсида германиялик Эдуард Триппелга қарши татамига чиқди ва мағлубиятга учради. Бу билан Бобонов «Мастерс»да 7-ўринни эгаллади ва ўз ҳисобига 468 рейтинг очкосини қўшиб қўйди. Давлатбекдан олдин -100 кг вазндаги армия спортчиси Мухаммадкарим Хуррамов ҳам бронза медаль йўлидаги ўтиш беллашувида россиялик Арман Адамянга ютқазиб, турнирда 7-ўринни эгаллаганди. Энг оғир (+100 кг) вазн тоифасидаги дзюдочимиз Бекмурод Олтибоев эса илк беллашувдаёқ грузиялик Левани Матишвили тўсиғидан ўта олмади ва ўз ҳисобига 200 очко қўшиб қўйиш билан кифояланди. Шунингдек, армия дзюдочилари Диёрбек Ўрозбоев (-60 кг), Сардор Нуриллаев (-66 кг), Диёра Келдиёрова (-52 кг) учун ҳам «Доҳа Мастерс» турнири омадсиз якунланди. Ҳамюртларимиздан фақат Ҳикматиллоҳ Тўраев совриндорлар сафидан жой олди. -73 кг вазн тоифасида беллашган вакилимиз якунда «Доҳа Мастерс»нинг бронза медалини қўлга киритди.

Орол давлати ҳисобланувчи Япония (Шарқий Осиёда, Тинч океандаги оролларда жойлашган, ҳудудида 6,8 мингта орол мавжуд) раҳбарияти мамлакат Қуrolли Кучларини, шу жумладан унинг асосий турларидан бири бўлган миллий Ҳарбий денгиз кучлари (расмий номланиши – ўзини ўзи мудофаа қилувчи денгиз кучлари)ни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Зиммасига мамлакатга қарашли ҳудудлар ва денгиз коммуникацияларини муҳофаза қилиш, душманнинг кема гуруҳларига қарши кураш олиб бориш, базалар, жойлашув пунктлари, портлар ва узоқ орол ҳудудларини ҳимоя қилиш, душман десантга қарши мудофаани таъминлаш, денгиз десантини тушириш ҳамда денгиз орқали ташувларни амалга ошириш вазифалари юкланган Япониянинг бу турдаги қўшинлари дунёдаги энг кучли Ҳарбий денгиз кучлари (ХДК) бешлигига киради.

Ҳарбий денгиз кучлари (ХДК) тузилмаси таркибига штаб, флот, бешта ҳарбий денгиз райони, ўқув авиацияси қўмондонлиги, марказ бўйсунувдаги қўшилма, қисм ва муассасалар (ўқув кемалари эскадраси, алоқа бригадаси, ХДК ҳарбий полицияси бошқармаси, ахборот хавфсизлиги бошқармаси (контрразведка), моддий-техник таъминот бошқармаси ва 6 та ҳарбий ўқув муассасаси) киради.

ХДК штаби мамлакат Мудофаа вазирлиги, Қуруқликдаги қўшинлар ва Ҳарбий ҳаво кучлари штаблари билан биргаликда Итигая маъмурий комплексда жойлашган. Штаб ходимларининг умумий сони деярли 700 кишини ташкил этади.

Флот таркибидан алоҳида штаб (Йокосука ҳарбий денгиз базасида жойлашган), 3 та қўмондонлик (суб ости кучлари, эскорт кучлари ва авиация), тралчи кемалар флотилияси, океанография ва кемаларга қарши мудофаа гуруҳи, тажриба гуруҳи ва разведка бўлинмаси жой олган. Мамлакатнинг барча соҳиллари ва уларга туташ ҳудудий сувлар 5 та ҳарбий денгиз райони (Йокосука, Куре, Сасебо, Майдзуру ва Оминато) ажратилган.

Умумий сони 45 400 нафар ҳарбий хизматчидан иборат бўлган ХДК, шунингдек, доимий резервга ҳам эга (1 100 киши; кўнгиллилар ҳамда белгиланган хизмат муддати ва шарт-

ЯПОНИЯ ҲАРБИЙ ДЕНГИЗ КУЧЛАРИ

нома бўйича хизмат муддати тугагани сабабли бўшатирилганлар ҳисобига шакллантирилади). Денгизда хавфсизлик бошқармаси (13 470 киши) ҳам флотнинг резерв бўғини ҳисобланади ва унга қарашли куч ва воситалардан фақат уруш вақтида фойдаланиш кўзда тутилган.

Ҳарбий денгиз кучлари жанговар таркибда 7 та флотилия (суб ости кемалари (2 та флотилия), эскадра миноносецлари (4 та) ва тралчи кемалар (битта); ўқув кемалари эскадраси, 5 та ёрдамчи кемалар отряди, океанография ва кемаларга қарши мудофаа гуруҳи, тажриба гуруҳи, 17 та алоҳида дивизион, 6 та жанговар самолётлар эскадрильяси ҳамда 8 та вертолёт эскадрильяси бор. ХДК тасарруфида асосий классдаги 94 та жанговар кема, 80 га яқин патруль авиацияси самолётлари (асосан Р-3С ва Р-1 типдаги), шунингдек, 110 та жанговар вертолёт мавжуд.

ЯПОНИЯ ҲАРБИЙ ДЕНГИЗ КУЧЛАРИ

Умумий сони – 45 400 киши

	Суб ости кемаси – 21 та
	Жанговар кема ва катерлар – 94 та
	Ўқув кемалари – 4 та
	Ёрдамчи кемалар – 20 та
	Музёар кема – 1 та
	Махсус кема – (госпиталь) – 1 та
	Денгиз авиацияси – 80 га яқин самолёт ва 110 та вертолёт

Суб ости флоти фақат дизель (ноатом) суб ости кемаларидан ташкил топганига қарамай, дунёдаги энг кучли флотлардан бири ҳисобланади. Ҳозирда унинг таркибда «Сорю» типдаги 10 та (суб сифими 2 900 тонна), «Оясио» типдаги 9 та (2 750 т), шунингдек, яна 2 та ўқув суб ости кемаси мавжуд. Ҳар бир кема 533 мм.ли торпеда аппаратлари, кемаларга қарши «Гарпун» типдаги ракеталар ва денгиз миналари билан жиҳозланган. Ўз тактик-техник тавсифларига кўра, япон суб ости кемалари энг яхши хорижий намуналар билан рақобатлаша олади. 2021 йилда бундай кемалар сонини 23 тагача етказиш, 2027 йилга бориб эса суб ости флотини яна 5 та субмарина билан тўлдириш режалаштирилган.

Эскадра миноносецлари ҳарбий флот таркибдаги асосий ва энг кўп сонли суб усти кемалари ҳисобланади (11 типдаги 42 та жанговар кема ва 4 та ўқув кемаси). Улар орасида энг йириклари «Идзумо» (стандарт суб сифими 19 500 т, тўлиқ – 24 000 т, узунлиги 248 м, эни 32 м, максимал юриш тезлиги 30 узел, экипаж деярли 470 киши) ва «Хюга» (стандарт суб сифими 13 500 т, тўлиқ – 18 300 т, узунлиги 197 м, эни 32 м, максимал юриш тезлиги 30 узел, экипаж деярли 350 киши) типдаги кемалар. Олти типдаги эсминецлар орасида «Асахи» типдаги кемалар (2018 ва 2019 йилда қурилган) энг замонавийлари ҳисобланади.

Мамлакат Ҳарбий денгиз кучлари, шунингдек, «Абукума» типдаги 6 та фрегат, 5 та турли типдаги катта ва кичик десант кемалари, 22 та мина-трал кемаси, 6 та ракета катери ва 6 та десант катери, тралчи ва суб ости кемалари учун мўлжалланган 4 та сузувчи база, 5 та универсал таъминот кемаси, 3 та гидрографик, битта гидроакустик кузатув, 5 та жанговар тайёргарликни таъминлаш, битта музёар ва битта махсус (госпиталь) кемага эга.

ХДКда хизмат қилиш учун 18 дан 23 ёшгача бўлган, ўрта маълумотли, саломатлиги бўйича хизматга яроқли ҳамда ишончлили текширувидан ўтган эркак ва аёл фуқаролар қабул қилинади. Биринчи шартнома бўйича хизмат муддати 3 йилни ташкил этади. Хизматни давом эттириш истагида бўлганлар старшиналар тоифасига ўтиш учун имтиҳон топширишлари мумкин.

2019–2029 йилларга мўлжалланган миллий мудофаа дастурига мувофиқ, ХДК қўмондонлигининг асосий сарф-ҳаракатлари ҳарбий флотнинг ташкилий-штат тузилмасини оптималлаштириш, кемалар таркиби ва авиация паркини янгилаб бориш, моддий-техник таъминот тизимини такомиллаштириш, қуrolлар ва ҳарбий техникани жанговар қўллашга шай ҳолатда ушлаб туриш, шунингдек, шахсий таркибнинг тайёргарлик даражасини мунтазам ошириб боришга йўналтирилган.

Умуман олганда, ҳарбий мутахассислар фикрига кўра, Япония Ҳарбий денгиз кучлари мамлакатни ҳар қандай қуrolли тажовуздан мустақил равишда, шунингдек, «ўзини ўзи мудофаа қилувчи кучлар»нинг бошқа турлари ва АҚШ Қуrolли Кучлари билан ўзаро ҳамкорликда ҳимоя қилиш учун етарли даражадаги жанговар имкониятларга эга. Шу билан биргаликда, уларнинг замонавий қуrolлар ва жанговар техника билан таъминлаб борилиши Японияга Осиё-Тинч океани минтақасидаги ҳарбий жиҳатдан етакчи давлатлардан бири мақомини сақлаб туриш имконини беради.

П. САЙДИВАЛИЕВ тайёрлади.

ВАЗИЯТ ҲАМОН МУРАККАБ

Суданда қуrolли тўқнашувлар ҳамон давом этмоқда. Жумладан, Ғарбий Дарфур вилоятининг Генейна шаҳрида содир бўлган тўқнашувлар оқибатида 129 киши қурбон бўлган, 198 киши турли даражадаги тан жароҳатлари олган, деб хабар беради «Вај News» нашри. Маҳаллий шифокорлар берган маълумотда таъкидланишича, Генейна воқеалари билан бир вақтда Мурни ва Какар тумани касалхоналарига ҳам кўплаб ҳалок бўлганларнинг жасадлари келтирилган.

АСОСИЙ ВАЗИФА

Еврокомиссия вице-президенти Марош Шефчович Европа Иттифоқида аъзо мамлакатлар кенгашига раислик қилиш 1 январдан бошлаб Португалияга ўтганидан сўнг ЕИ томонидан яқин ярим йилликда қилиниши лозим бўлган асосий вазифани айтиб ўтди, деб хабар беради РИА Новости. Унинг сўзларига кўра, «Португалия раислиги остида амалга ошириладиган асосий вазифа инқирозли бошқарувдан барқарор тикланишга ўтишдан иборат бўлади».

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

ҲАРБИЙ МАШҚЛАР ХУСУСИДА

«Россия ва Хитойнинг ҳамкорликдаги ҳарбий машқлари Японияга қарши йўналтирилган эмас, улар ҳар икки мамлакат чегараларини муҳофаза қилувчи авиация кучларининг жанговар шайлигини таъминлашга қаратилган. Япония билан ўзаро муносабатлар масаласига келсак, биз доимо яхши ва дўстона алоқада бўлиб келмоқдамиз», деди Россия ташқи ишлар вазири Сергей Лавров 2020 йил якунларига бағишланган матбуот анжуманида.

БУ ҚИЗИҚ

СУВ ОСТИДАГИ РЕКОРДЛАР

Россиялик Виталий Вивчар Томск шаҳридаги кўл тубида ўзига хос рекорд ўрнатди: у 50 кг оғирликдаги штангани 76 марта кўтарди ва америкалик Грег Уиттстокка тегишли рекордни (62 марта) янгилади.

Албатта, сув остида бундай машқларни бажариш учун нафақат кўл кучи, балки имкон қадар узоқ муддат давомида нафас олмасдан туриш маҳорати ҳам талаб этилади. Бу борада эса хорватиялик Будимир Шобатга тенг келадиган инсон топилмаса керак. У сув тубида 24 дақиқаю 11 сония давомида бирор марта ҳам нафас олмасдан туришга эришган ва бу билан испаниялик Алекс Сегурга тегишли бўлган аввалги рекордни нақ 8 сонияга янгилаган.

Янги зеландиялик Уильям Трабриж акваланг ва ласт (судда сузиш учун икки оёқ

учига кийилдиган мослама)сиз 122 метр чуқурликка тушишга муваффақ бўлган. У шўнғиш ва юқорига қайта кўтарилиш учун 4 дақиқаю 24 сония сарфлаган.

Акваланг билан шўнғиш борасидаги рекорд эса мисрлик Аҳмад Габрга тегишли. У 14 дақиқа мобайнида 332 метр чуқурликка тушишга эришган. Сув юзасига қайта кўтарилиш учун эса Аҳмад 14 соат сарфлашига тўғри келган. Чунки у тушган чуқурликдаги сув босими 30 атмосферага тенг бўлган, инсон танасидаги қон пуфакчалари қайнаб кетмаслиги учун эса юқорига кўтарилиш вақтида узоқ муддатли декомпрессия (ҳаво сиқилишининг олдини олувчи) тўхталишлар қилишига тўғри келган.

Россиялик Алексей Молчанов музлаган сув остида сузиш бўйича рекорд натижа соҳи-

би ҳисобланади. У бир марта нафас олган равишда 2 дақиқаю 40 сония давомида муз остида 180 метр масофани сузиб ўтган (сув ҳарорати 0° га тенг бўлган).

Италиялик Витторио Инносенте эса жуда қизиқ рекорд муаллифига айланган. У сув остида 66,5 метр чуқурликда оддий тоғ велосипедида 110 метр масофани босиб ўтган. Велосипед сув тубида барқарор туриши учун унга 35 кг оғирликдаги қўрғошинли юк осилган, шиналар эса сув билан тўлдирилган...

«КИЧКИНА ДЕМАНГ БИЗНИ...»

Японияда бортида инсон бўлган учар автомобилнинг биринчи синовлари бўлиб ўтди. Sky Drive деб номланган, чананикига ўхшаш сирғалувчи шасси ўрнатилган мазкур кичик автомобиль 8 та электромотор билан жиҳозланган бўлиб, унинг узунлиги 3,6 метр; эни 1,3 метр; тезлиги эса соатига деярли 65 км.ни ташкил этади.

Бироқ ундан ихчамроқ аппаратлар ҳам мавжуд. Айнан Япониянинг ўзида яратилган GEN H-4 русумли вертолёт бир кишига мўлжалланган бўлиб, унинг узунлиги бор-йўғи 1,6 метрни ташкил этади (аммо уни ҳавога кўтарувчи винтнинг узунлиги 4 метрга тенг). Шу билан биргаликда, бу вертолёт Sky Drive дан икки баробар тезроқ, яъни соатига 125 км тезликда ҳаракатланади.

Дунёдаги энг кичик самолёт эса АҚШда ишлаб чиқилган ва Bumble Bee (тукли ари) деб номланган. Унинг узунлиги 2,9 метр, қанотлар кўлаи 2 метр, тезлиги эса соатига 290 км.ни ташкил этади.

Автомобиллар орасида эса миттилик бўйича рекорд бир ўринли Peel P50 га тегишли. Унга автомобиль қўйиш жойининг умуман кераги йўқ. Агар уйда юк кўтарувчи лифт бўлса, шунингдек, уй эшигининг эни 1 метрдан бироз ортиқроқ бўлса, бу автомобилни уйга ҳам олиб чиқиш мумкин – зеро, унинг ўлчамлари (1,3 x 1 метр) ва оғирлиги (59 кг) бунга имкон беради.

Баъзан махсус вазифаларни бажариш учун мўлжалланган кичик транспорт воси-

талари ҳам ишлаб чиқарилади. Масалан, Германиядаги темир йўлларда ASF типидagi 3 метрли манёвр локомотивидан фойдаланилади. Кичик бўлишига қарамай, у оғирлиги 300 тоннагача бўлган вагонларни ҳаракатга келтиришга қодир.

АҚШда эса кемаларни шатакка олиш учун «Бобр» деб номланган 4 метрли буксирдан фойдаланилади. У ўз тоннасидан юз баробар ортиқ оғирликдаги кемаларни бемалол шатакка олиши мумкин.

Собиқ Иттифоқ мутахассислари томонидан эса махсус вазифаларни бажариш учун узунлиги бор-йўғи 5 метрли сув ости кемаси яратилган. «Тритон» деб номланган мазкур кемача 40 метргача чуқурликка тушиш ва икки нафар ғаввосни 68 км (37 денгиз миляси) масофага етказиш имконига эга бўлган.

РЕКОРДЧИ БОДРИНГ

Туркменистоннинг Саят шаҳрида яшовчи Ҳамро Бобоевнинг полизида етиштирилган улкан бодринглар кишини лол қолдиради. Улардан энг каттасининг оғирлиги 27 килограмм, узунлиги эса 1 метрни ташкил этади. Полизчи бундай натижага эришиш учун бодрингларни қандай

суғорганлиги сирини очмайди. Аммо у Гиннесснинг рекордлар китобидан жой олиши аниқ, зеро, 2003 йилда Буюк Британияда етиштирилган собиқ рекордчи бодрингнинг оғирлиги «бор-йўғи» 12,5 килограммга тенг бўлган.

С. ПЎЛАТОВ тайёрлади.

ҚАЙТА ТАЙИНЛАНДИ

Қозоғистон Президенти Қосим-Жомарт Тоқаев томонидан имзоланган фармонга мувофиқ, Аскар Мамин бошчилигидаги Вазирлар Маҳкамаси ҳукуматнинг янги таркиби

тасдиқланишига қадар ўз мажбуриятларини бажариб туриши лозим. Шунингдек, парламент сайловларидан сўнг ваколатларини топширган Вазирлар Маҳкамасининг аксарият аъзолари ўз лавозимида қолдирилган. Шу куни давлат раҳбари парламент аъзолари розилигини олганидан сўнг А. Маминни Бош вазир лавозимига қайта тайинлаган.

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Туркменистон ва Афғонистон Президентлари Гурбангули Бердимухамедов ва Ашраф Ғани ҳамкорликда амалга оширилган уч лойиҳа: узунлиги 30 километрни ташкил этувчи Акина-Андхой темир йўл магистрали, халқаро оптик-толали алоқа линиялари ҳамда Керки-Шибеган электр узатиш линиясини (умумий қуввати 500 кВт, узунлиги 153 км) ишга тушириш тадбирида иштирок этдилар, деб хабар қилади CentralAsia.news ахборот агентлиги.

АВИАҚАТНОВЛАР ТИКЛАНДИ

Тожикистон ва Ўзбекистон ҳукуматлари ўзаро авиақатновларни қайта тиклаш борасида келишувга эришди. Парвозлар «Сомон Эйр» ва «Ўзбекистон ҳаво йўллари» авиакомпаниялари томонидан ҳафтасига икки мартадан амалга оширилади, деб хабар қилади «Ховар» ахборот агентлиги. Бу ҳақда Тожикистон фуқаро авиацияси агентлиги раҳбари Икром Субхонзода баёнот берган. Эслатиб ўтамиз, Тожикистон ва Ўзбекистон ўртасидаги мунтазам авиарейслар ўтган йилнинг 16 мартда тўхтатилган эди.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

МУДОФААГА КЎМАКЛАШУВЧИ «ВАТАНПАРВАР» ТАШКИЛОТЛАРИДА

РЕКЛАМА ЎРНИДА

МАВЖУД ИМКОНиятлар Бўлажак Ҳайдовчилар Малакасини оширишга Хизмат қилмоқда

Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг Қорақалпоғистон Республикаси Кенгаши тасарруфидаги Қўнғирот тумани ўқув-спорт техника клубида (ЎСТК) халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун «В», «ВС», «D», «Е» тоифали ҳайдовчи мутахассислар тайёрланмоқда. Хусусан, ўтган йилда 750 нафар турли тоифали ҳайдовчи тайёрланиб, режа ортиғи билан бажарилди.

– Малакали ҳайдовчилар тайёрлаш учун ташкилотимиз етарли ўқув-моддий базага эга, – дейди туман ЎСТК бошлиғи Азат Утегенов. – Барча керакли қурилмалар, замонавий ўқув автомобиллари ва бошқа мавжуд имкониятлар бўлажак ҳайдовчилар малакасини оширишга хизмат қилмоқда.

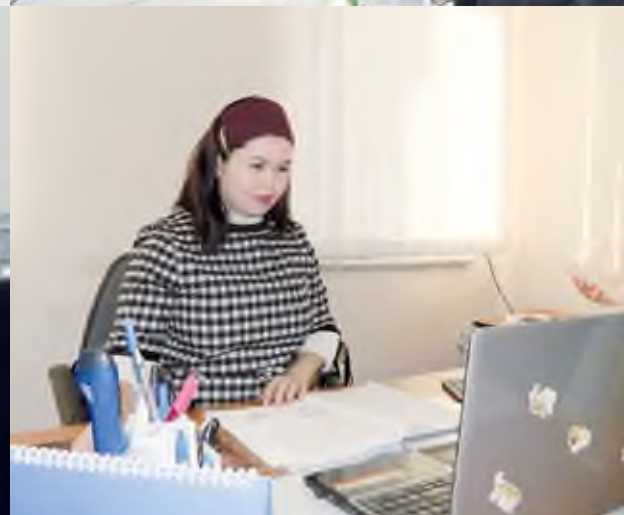
Кейинги йилларда Қўнғирот туманида ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, уларнинг соғлом ва баркамол авлод бўлиб вояга етишлари учун кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Чунончи, Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси Қуrolли Кучлари ташкил этилганлигининг 29 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари кунини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармойишига мувофиқ ўтказилган ватанпарварлик ойлиги давомида «Ким Ватанга содиқ бўлса, мендирман ўша!» деган

устувор ғоя асосида турли маънавий-маърифий тадбирлар, учрашув ва давра суҳбатлари, спорт мусобақалари ўтказилганлиги шулар жумласидан.

Айни пайтда ЎСТКда фаолият кўрсатаётган спортнинг техник ва амалий турларидан ҳаво милтиғидан ўқ отиш, ёзги биатлон, авиамоделъ, кемамоделъ, мотокросс ҳамда ракетамоделъ каби секция ва тўғарақларга 70 нафардан зиёд ёшлар жалб этилган. Ўз навбатида бу спортчи ёшлар турли нуфузли мусобақаларда иштирок этиб, яхши натижаларни қўлга киритмоқда.

Ўтган йили Сўрхондарё вилоятида мотокросс бўйича Ўзбекистон биринчилиги мусобақасида иштирок этган қўнғиротлик спортчилар фахрли 3-ўринни эгаллашди.

Шунингдек, «Ватанпарвар» куни муносабати билан Нукус шаҳрида ҳаво милтиғидан ўқ отиш спорти бўйича беллашган қўнғиротлик мерганларга умумжамоа ҳисобида фахрли 3-ўрин насиб қилди.

Шу кунларда ҳам туман ЎСТК жамоаси ёшларнинг спорт турларини мукаммал эгаллашлари йўлида янада қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида барча имкониятларни ишга солмоқда.

Акбар АЛЛАМУРОВОВ

BOLAJOŇ

FIL BILAN MAYMUN

Bir kuni o'rmonda fil bilan maymun bahslashib qolishibdi.

– Men kattaman. Kuchim ham ko'p. Daraxtlarni ildizi bilan qo'porib tashlay olaman. Sening qo'lingdan nima keladi?

– Men sendan ko'ra chaqqonman. Istagan daraxtga chiqa olaman. Daraxtning shoxiga dumim bilan osilib o'ynayman. Sen shunday qila olasanmi? Ular o'zlarini maqtab, bir-birini yerga urib zerikishibdi. Nihoyat bu masalani ajrim qilib berish uchun ukkingning oldiga borishibdi.

– Bizning fikrimiz bir joydan chiqmayapti. Qani, xolis ayt-chi, kuch yaxshimi, epcillikmi? – deb so'rashibdi.

Ularning maqtanchoqligini ko'rgan ukki:

– Buni oldin sinab ko'rish kerak, – debdi. – Mana bu daryoning naryog'ida bir tup olma daraxti bor.

Sizlar borib shu olmadan menga ikki dona olib kelib beringlar.

Men shunga qarab ajrim qilaman.

Fil bilan maymun yo'lga tushishibdi. Ammo pishqirib oqayotgan daryodan o'tishga maymunning yuragi betlamabdi.

– Kel, ustimga minib ol, – debdi fil g'urur bilan. – Men kattaman, kuchim ham ko'p. Bunday suvdan kechib o'tish menga hech gap emas.

Maymun filga minib, daryodan o'tibdi. Ular ukki aytgan olma tagiga kelishibdi. Biroq olma daraxti shu qadar katta, baland o'sgan ekanki, uning mevalarini pastdan turib terish mumkin emas ekan. Fil daraxtni ildizi bilan sug'urib olmoqchi bo'libdi. Ammo kuchi yetmabdi.

– To'xta, behuda urinma, – debdi maymun maqtanchoqlik bilan. – Bu ish faqat mening qo'limdan keladi. Mana, qarab tur, – deb maymun pildiraganicha daraxt tepasiga chiqib, eng yaxshi pishgan olmalarni terib, pastga tashlayveribdi. Fil ularni ilib olib, bir joyga to'plabdi. Ular olmalarni olib, yana ilgari yo'l bilan daryodan o'tishibdi. Ukkingning oldiga borib, olib kelgan olmalarni qo'yishibdi.

– Xo'sh, kuch yaxshi ekanmi, epcillikmi? – so'rabdi ukki.

– Albatta, kuch-qudrat yaxshi, – debdi fil.

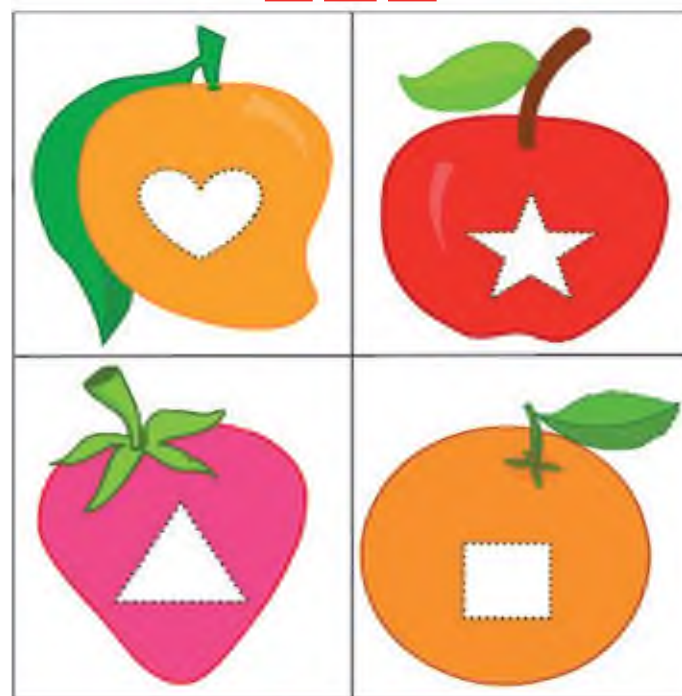
– Hammasidan epcillik yaxshi, – yana o'z gapini ma'qullabdi maymun.

– Faqatgina kuch yoki epcillik yaxshi, deb bo'lmaydi, – debdi ukki.

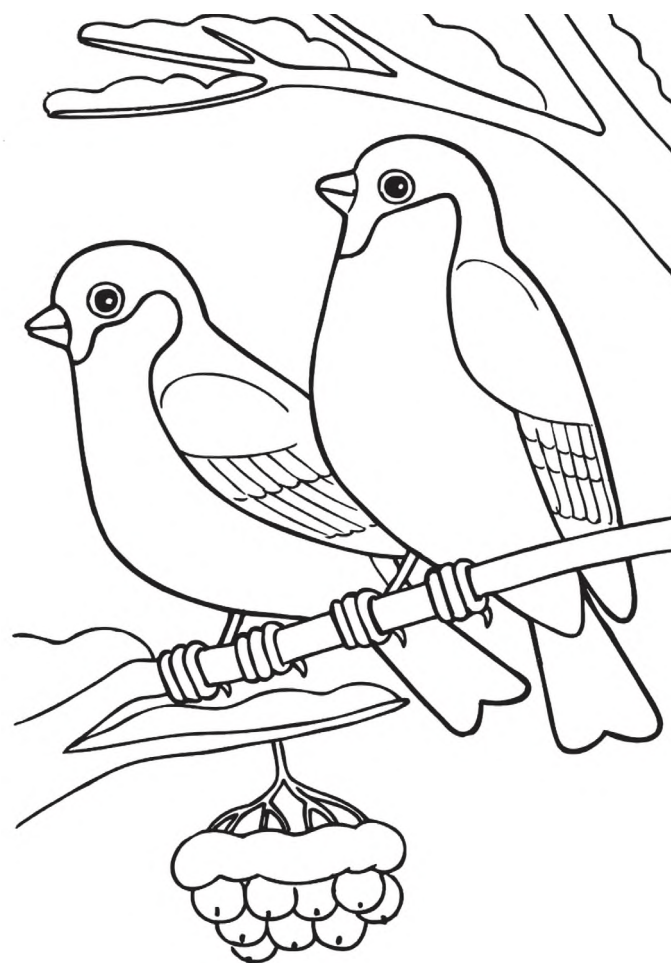
– Sizlar bir-biringizning yordamingizsiz olmani olib kelolmas edinglar. Daryodan filning kuch-qudrati tufayli o'tdinglar. Olmani maymunning epcilligi bilan terib oldinglar. Demak, kuch bilan epcillik birlashgani yaxshi ekan.

«Ertaklar – yaxshilikka yetaklar»
kitobidan olindi.

O'YLA, IZLA, TOP

RANGLAR JILOSI

«МИЛЛАТЛАР ДЎСТЛИГИ»ДА

Ватанпарвар юртдошларимиз жам бўлди

Тошкент вилоятининг Юқори Чирчиқ туманидаги «Гулистон» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудида жойлашган «Миллатлар дўстлиги» маданият саройида ватанпарварлик ойлиги доирасида кўргазмали концерт дастури ташкил қилинди. Унда Мудофаа, Фавқуллода вазиятлар вазирликлари, Миллий гвардия ва Тошкент ҳарбий округи, турли муассаса ва ташкилотларнинг мутасадди вакиллари, фахрийлар, аҳоли ва ёшлар иштирок этди.

Ҳарбий оркестр мусикий ҳаётида остида бир-биридан қизиқарли сахна чиқишлари бошланди. Дастлабки кўргазмали чиқишни Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти курсантлари бошлаб берди. Тошкент ҳарбий округи десантчилари ва Миллий гвардия ўғлонларининг қўл жанги намоишлари, Мудофаа вазирлиги бўлинмасининг техник кўргазмалари

барчанинг кўнглига жўшқинлик олиб кирди.

Жанговар техникалар кўргазмаси ўнлаб ёшларнинг ҳайратини оширган бўлса, Фавқуллода вазиятлар вазирлигининг ёнғин-қутқарув бўлинмаларининг мураккаб вазиятлардаги қутқарув усуллари, кинолог ва хизмат итларининг ўзига хос топқирликлари олқишларга сазовор бўлди.

Байрамона тадбирнинг маданий қисми «Миллатлар дўстлиги»

маданият саройида давом этди. Турли миллат вакилларининг ҳамкорликдаги куй-қўшиқлари, рақслари, таниқли хонандаларимизнинг мусикий чиқишлари барчага манзур бўлди.

Лейтенант Б. ЭЛМУРДОВ

VATANPARVAR

БИР ЧИМДИМ

Илмига амал қилмаган
олим устига китоб
ортилган эшакка
ўхшайди.

Алишер НАВОЙИ

БИЛАСИЗМИ?

Грузин шоири Цицишвили ўн еттинчи асрда Алишер Навоийнинг бир машҳур достонидан таъсирланиб, «Етти гўзал» асарини яратди. У Навоийнинг қайси асаридан илҳомланган?

Жавоб: «Сабъа саиёр».

БИЛАСИЗМИ?

Большевиклар бу инсонни Туркистондан узоқлаштириш мақсадида 1935 йил Мўғулистонга ҳарбий атташе этиб юборади, 1936 йилда Шимолий Кавказ ҳарбий округи қўмондони вазифасига тайинлайди. Қисқа муддатда у бошқараётган ҳарбий округ собиқ Иттифоқнинг энг намунавий жанговар округларидан бирига айланади. Хоразм Халқ Республикасида ҳарбий нозир ҳам бўлган. Сўз ким ҳақида борапти?

Жавоб: Миршапов, Миркомил

КЕЛГУСИ СОНЛАРДА:

«Энг илғор
мутахассис».
Улар кимлар?

Муассис:

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
МУДОФАА
ВАЗИРЛИГИ

www.mudofaa.uz

Бош муҳаррир:

майор
Ахрор Очилов

Навбатчи:

катта лейтенант
Азиз Норқулов

Саҳифаловчилар:

Нодирабегим Валиева
Дилноза Мелиқўзиева

Мусахҳиҳлар:

Зебо Сариева
Сайёра Мирзаева

Телефонлар:

котибият: (71) 260-36-50
бухгалтерия: (71) 260-35-20
юридик бўлим: (71) 269-88-91
факс: (71) 260-32-29

ISSN 2010-5541

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди. Мудофаа вазирлиги Ахборот ва оммавий коммуникациялар департаменти – «Ватанпарвар» Бирлашган таҳририятининг компьютер марказида саҳифаланди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2008 йил 6 июнда 0535 рақами билан рўйхатга олинган.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Буюртма: г-105.
Ҳажми: 6 босма табоқ.
Бичими: А3.
Адади: 34 606 нусха.
Босишга топшириш вақти: 14:00.
Топширилди: 14:30.

Газета жума куни чиқади. Газета 1992 йилнинг 24 июнидан чиқа бошлаган.

Нашр кўрсаткичи: 114.
Баҳоси: келишилган нархда.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент ш., Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6

Манзилимиз:

100164, Тошкент,
Университет кўчаси, 1-уй.